

lundlav *Bacidia friesiana*⁴ (VU), grymig dagg-lav *Physconia grisea*⁵ (VU), gammekslav *Lecanographa amylacea*⁵ (VU), rosa lundlav *Bacidia rosella*^{4,6} (NT), ekpricklav *Arthonia byssacea*⁴ (VU), matt pricklav *Arthonia pruinata*⁴ (VU), stiftklotterlav *Opegrapha vermicellifera*^{4,6} (VU), skuggorangellav *Caloplaca lucifuga*⁴ (NT), dvärgbägarlav *Cladonia parasitica*⁴ (NT), bokvårtlav *Pyrenula nitida*^{4,6} (NT), grå skärelav *Schismatomma decolorans*⁴ (NT)

Däggdjur: Barbastell *Barbastella barbastellus*⁷ (EN), kronhjort *Cervus elaphus elaphus* (NT)

Önskvärd skötsel:

Naturvårdsinriktad lövskogsskötsel innefattande bl.a. sparande av äldre lövträd.

Hot:

Ökat inslag av barrträd, avverkning av gamla lövträd.

Källor:

1. Natur i Sjöbo kommun, 1987
2. Utbredning av sällsynta lundgräs i södra Sverige (Jörg

Brunet), Svensk Botanisk Tidskrift 88: 103-108, Lund, 1994

3. Skyddsvärda trädmiljöer i Skåne för bevarande av den biologiska mångfalden (Per Blomberg), Naturskyddsföreningen i Skåne, Lund, 2000
4. Rödlistade arter i sydsånska trädmiljöer, En översiktlig inventering av lavar, mossor, svampar och vedinsekter i 20 områden (Ulf Arup, Sven-Åke Hanson, Lars Huggert), Red. Per Blomberg, Naturskyddsföreningen i Skåne, 2001
5. Artportalen, ArtDatabanken, SLU
6. Skånes Flora, Lunds Botaniska Förening
7. Skogsvårdsstyrelsens nyckelbiotopsinventering nr 141, 142, 143, 154 och 155
8. Rune Gerell och Karin Gerell Lundberg, opub. data.
9. Skogens pärlor, Skogsstyrelsen
10. Förteckning över områden av riksintresse för naturvård, Länsstyrelsen Skåne, 2001

ÖVEDSKLOSTER: LÖVSKOGSOMRÅDE VÄSTER OM SLOTTET

Området sluttar från väg 104 ned mot sjön och har en gång utgjort en del av ett större sammanhängande parkområde som anlades på 1700-talet. Spår av stigsystemet finns kvar än i dag. I norra delen utgörs skogen av en örtrik bokskog med hägg och hassel ingående i buskskiktet. I den södra delen växer en medelålders ekskog närmast sjön, som är satt till fri utveckling av markägaren. Inom området finns ett stort antal gamla ekar och mycken död ved av stort värde för insektsfaunan.

Lav- och svampfloran är ytterst artrik och placerar Övedskloster bland de främsta lokalerna i Skåne. Här har bl.a. påträffats pulverklubba, hinnskivling, stinktrattskevling, vedtrattskevling⁴, liten bokdyna⁴, gulfots-hätta⁴, flikig sköldlav⁵.

Detsamma gäller vedinsektsfaunan. Följande mer eller mindre sällsynta arter har här påträffats: Bålgetingkortvinge⁴, bandad albrunbagge⁴, rödpalpad rödrock⁴, ekgrenbrunbagge⁴, enfärgad barksvartbagge⁴, bålgetingfuktbagge⁴, bokoxe⁴, ekbarkborre⁴, ljusfläckig vedsvampbagge, brungul vedsvampbagge⁴, stor vedsvampbagge⁴, lindbock⁴, brunhuvad spolbagge⁴ och blåvingad lövsvampbagge⁴.

I de ihåliga träden finner man också yngelkolonier av större brunfladdermus och trollpipistrell. Bland övriga påträffade fladdermusarter kan nämnas barbastell och sydfladdermus.

Klass: 1

Kriterier: NZBK

Motiv: Odlingslandskap, flora, fauna

Area: 38 ha

Nuvarande skydd: Del av Natura 2000-område (SE 0430168). Inom område av riksintresse för naturvård och kulturmiljövården. Delvis inom strandskyddsområde.

Rödlistade arter:

Kärlväxter: Bokarv *Stellaria neglecta* (VU).

Svampar: Stor tratticka *Polyporus badius*⁴ (NT), stenticka *Polyporus tuberaster*⁴ (NT), hartsticka *Gano-derma pfeifferi*⁴ (EN), brunringad fjällskivling *Lepiota ignivolvata*⁵ (VU), luddslemtryffel *Melanogaster tuberiformis*⁵ (VU), oxtungssvamp *Fistulina hepatica*^{4,6} (NT), koralltaggsavamp *Heridium coralloides*⁶ (NT), blek fjunfoting *Hydropus subalpinus*⁴ (NT), solkremla *Russula solaris*⁴ (NT)

Lavar: Matt pricklav *Arthonia pruinata*^{4,5} (VU), stiftklotterlav *Opegrapha vermicellifera*^{4,5} (VU),

forts. ÖVEDSKLOSTER: LÖVSKOGSOMRÅDE VÄSTER OM SLOTTET

elegant sköldlav *Melanelia elegantula*⁴ (VU), bokvårtlav *Pyrenula nitida*^{4,6} (NT), bokkantlav *Lecanora glabrata*⁴ (NT), grå skärelav *Schismatomma decolorans*⁴ (NT), dvärgbägarlav *Cladonia parasilica*^{4,5} (NT), skuggorangelav *Caloplaca lucifuga*⁴ (NT)

Däggdjur: Sydfladdermus *Eptesicus serotinus*⁷, (EN), barbastell

*Barbastella barbastellus*⁷ (EN)

Fåglar: Bivråk *Pernis apivorus*⁵

(VU), mindre hackspett

Dendrocopos minor (NT)

Tvåvingar: Gulbrokig barkfluga *Xylomya maculata*⁴ (EN), boktigerfluga *Temnostoma meridionale*⁵

(NT), *Australachalcus*

*melanotrichus*⁵ (NT)

Skalbaggar: Bokblombock

*Anoploclera scutellata*⁴ (VU),

*Batrisodes adnexus*⁴ (kortvinge)

(VU), brokig barksvartbagge

*Corticus fasciatus*⁴ (VU), *Abraeus*

*granulum*⁴ (stumpbagge) (VU),

*Aeletes atomarius*⁴ (stumpbagge)

(NT), gulbent kamklobagge

*Allecula morio*⁴ (NT), kardinalfär-

gad rödrock *Ampedus cardinalis*⁴

(NT), bokskogsrödrock *Ampedus*

*rufipennis*⁴ (VU), *Anitys rubens*⁴

(trägnagare) (NT), sexfläckig

blombock *Anoploclera sexguttata*⁴

(NT), *Anthribus fasciatus*⁴ (platt-

nosbagge) (NT), trubbtandad

lövknäppare *Athous mutilatus*⁴

(VU), rödaxlad lundknäppare

*Calambus bipustulatus*⁴ (NT),

mulmknäppare *Elater ferrugineus*⁴

(VU), *Eucnemis capucina*⁴ (halv-

knäppare) (VU), ädelguldbagge

*Gnorimus nobilis*⁴ (NT), *Hypebaeus*

*flavipes*⁴ (blåsbaggar) (VU),

ekbrunbagge *Hypulus quercinus*⁴

(NT), skeppsvarvfluga *Lymexylon*

*navale*⁴ (NT), hasselbock *Oberea*

*linearis*⁴ (NT), läderbagge

*Osmoderma eremita*⁴ (NT), *Platycis*

*cosnardi*⁴ (rödvingebagge) (VU),

*Platysoma compressum*⁴ (stump-

bagge) (VU), *Plegaderus dissectus*⁴

(stumpbagge) (NT), *Phloeophagus*

*lignarius*⁴ (vivel) (NT), smalknäp-

pare *Procræus tibialis*⁴ (NT),

*Stereocorynes truncorum*⁴ (vivel)

(VU), *Trinodes hirtus*⁴ (änger)

(VU), *Trichonyx sulcicollis*⁴

(kortvinge) (NT), barkrödrock

*Ampedus cinnabarinus*⁴ (NT),

orange rödrock *Ampedus nigrofla-*

*vus*⁴ (NT), prydnadsbock

*Anaglyptus mysticus*⁴ (NT),

gråbandad trägnagare *Anobium*

*costatum*⁴ (NT), *Cicones variegatus*⁴

(barkbagge) (NT), *Cryptophagus labilis*⁴ (fuktbagge), (NT), sprängticknagare *Dorcatoma substriata*⁴ (NT), *Euryusa castanoptera*⁴ (kortvinge) (NT), matt blombagge *Ischnomera cinerascens*⁴ (NT), *Microscydmus nanus*⁴ (glattbagge) (NT), rödbrun blankbock *Obrium brunneum*⁴ (NT), stor plattnosbagge *Platyrhinus resinosus*⁵ (NT), *Plectophloeus nubigena*⁴ (kortvinge) (NT), *Phloeophagus thomsoni*⁴ (vivel) (NT), *Ptenidium gressneri*⁴ (fjädervinge) (NT), *Sepedophilus bipustulatus*⁴ (kortvinge) (RE), *Uleiota planatus*⁵ (DD)

Önskvärd skötsel:

Fortsatt hänsynstagande till den biologiska mångfalden inom området.

Hot:

–

Källor:

1. Natur i Sjöbo kommun 1987
2. Översiktsplan för Sjöbo kommun 1992
3. Skyddsvärda trädmiljöer i Skåne för bevarande av den biologiska mångfalden (Per

Blomberg), Naturskyddsföreningen i Skåne, Lund 2000

4. Rödlistade arter i sydsånska trädmiljöer. En översiktlig inventering av lavar, mossor, svampar och vedinsekter i 20 områden (Ulf Arup, Sven-Åke Hanson, Lars Huggert). Red. Per Blomberg
5. Naturskyddsföreningen i Skåne 2001
6. Artportalen, ArtDatabanken, SLU
7. Skogsvårdsstyrelsens nyckelbiotopsinventering nr 138, 139, 140 och 144
8. Rune Gerell och Karin Gerell Lundberg, opub. data
9. Förteckning över områden av riksintresse för naturvård, Länsstyrelsen i Skåne 2001
10. Länsstyrelsens WebbGIS

HAGMARKER SÖDER OM ÖVEDSKLOSTER

Söder om slottet, från Ekeback till Lunnebergsåkern, sträcker sig ett skogsområde med övervägande äldre träd av bok och ek. Buskskiktet består främst av hassel och hägg. Fältskiktet är lundartat med bl.a. skogsbingel, gulplister, buskstjärnblomma, lundarv och rödblåra. Träden hyser en intressant lavflora med bl.a. matt pricklav och grå skärelav. Bland svampar kan nämnas oxtungssvamp och korallticka. Beträffande vedinsekter kan man utgå från att många av de arter som påträffats i anslutning till slottet finns även här. Bl.a. har man noterat ekoxe.

Inom området finns kolonier av dvärgpipistrell, trollpipistrell, större brunfladdermus och vattenfladdermus. Fågelfaunan representeras framför allt av hålhäckare, t.ex. skogsduva.

Klass: 1

Kriterier: NBZK

Motiv: Odlingslandskap, flora, fauna

Area: 22 ha

Nuvarande skydd: Del av Natura 2000-område (SE 0430168). Delvis inom strandskyddsområde.

Rödlistade arter:

Kärlväxter: Ask *Fraxinus excelsior* (VU), alm *Ulmus glabra* (VU)

Svampar: Korallticka *Grifola frondosa*³ (NT), oxtungssvamp *Fistulina hepatica*³ (NT)

Lavar: Matt pricklav *Arthonia pruinata*² (VU), grå skärelav *Schismatomma decolorans*² (NT), bokvårtlav *Pyrenula nitida*²⁻³ (NT)

Däggdjur: Barbastell *Barbastella barbastellus*⁴ (EN)

Skalbaggar: Bokblombock *Stictoleptura scutellata*³ (VU), mulmknäppare *Elatér ferrugineus*³ (VU), skeppsvarvsfluga *Lymexylon navale*³ (NT), *Ceutorhynchus griseus*³ (NT)

Önskvärd skötsel:

Fortsatt hänsynstagande till den biologiska mångfalden inom området.

Hot:

—

Källor:

1. Skyddsvärda trädmiljöer i Skåne för bevarande av den biologiska mångfalden (Per Blomberg), Naturskyddsföreningen i Skåne, Lund 2000
2. Rödlistade arter i sydsvenska trädmiljöer. En översiktlig inventering av lavar, mossor, svampar och vedinsekter i 20 områden. Naturskyddsföreningen i Skåne. (Ulf Arup, Sven-Åke Hanson, Lars Huggert). Red. Per Blomberg, 2001
3. Artportalen, ArtDatabanken, SLU
4. Rune Gerell och Karin Gerell Lundberg, opub. data
5. Skogsvårdsstyrelsen nyckelbiotopsinventering nr 50 och 51
6. Länsstyrelsens WebbGIS

ÖVERSILNINGS- SYSTEM VID VRESSEL

Längs Vombsjöns östra strand finns ett område med betesmarker och en fuktig strandäng, som idag delvis betas. Betesmarken innehåller rester av ett gammalt översilningssystem med tydliga diken, vallar och kanaler vilket ger området kulturhistoriska värden.

Den obetade delen av den fuktiga strandängen kan betecknas som en högörtäng, dominerad av vass, älggräs, vattenfräne, rosedunört, vattenskräppa, strandkvanne och strandskräppa. Inlandslokaler för de två sistnämnda arterna är ovanliga eftersom de normalt har sin hemvist utefter de skånska stränderna.

Floran på den torra betesmarken närmast Vombsjön innefattar höskallra, knölsmörbloffa, mandelblomma, backtrift, hedblomster, sandstarr, backtimjan och vårklynne.

En inventering av skalbaggar inom området påvisade förekomsten av bl.a. gulkantad kärrlöpare och rakornsdyvel.

Klass: 1

Kriterier: NKZBRL

Motiv: Odlingslandskap, fauna, rörligt friluftsliv, landskapsupplevelse

Area: 13 ha

Nuvarande skydd: Strandskyddsområde.

Rödlistade arter:

Svampar: Talltricka *Phellinus pini*³ (NT)

Fjärilar: Hedpärlemorfjäril *Argynnis niobe*³ (NT)

Skalbaggar: Blomvassbock *Donacia tomentosa*³ (VU), skoveldyngbagge *Aphodius coenosus* (VU), rakhorn-dyvel *Onthophagus nuchicornis*³ (NT), mindre horn-dyvel *Onthophagus similis*³ (NT)

Önskvärd skötsel:

Forsatt bete. Rönjning av buskar utefter stranden.

Hot:

Upphörd hävd.

Källor:

1. Natur i Sjöbo kommun, 1987
2. Länsstyrelsens WebbGIS
3. Artportalen, ArtDatabanken, SLU

ALLÉERNA KRING ÖVEDSKLOSTER

Alléerna kring Övedskloster utgörs av Stora allén, en lindallé, som norrifrån leder in mot slottet. Allén ansluter i norr till Tvärallén, som förr var en skogsmallé men som numera är föryngrad med lind. I väster avslutas denna allé med den s.k. Furuallén. Övriga alléer är Tulllesboallén, som föryngrades med lind på 70-talet. I anslutning till Tulllesbo finns en rest av den gamla allén kvar, som består av ask, kastanj och lönn. Övriga alléer är Torpsallén, Kyrkallén och Maledsallén, varav den sista består av enstaka äldre träd.

De gamla alléerna, Stora allén och Maledsallén är av mycket stort värde för den vedlevande insektsfaunan inom området. Här har bl.a. påträffats läderbagge, trubbtandad knäppare orange rödrock och större svampklobagge. Bland fladdermössen kan nämnas större brunfladdermus, sydfladdermus, mustaschfladdermus, brunlångöra och trollpipistrell.

*mutilatus*² (VU), orange rödrock *Ampedus nigroflavus*⁴ (NT)

Önskvärd skötsel:

Bevarande av de gamla alléträden så långt det är möjligt. Minskad tung trafiken genom slottsområdet.

Hot:

Avverkning. Skador från trafiken.

Källor:

1. Allévårdsplan, Skötsel och vård för samtliga alléer på det statliga vägnätet i Skåne, Vägverket, Region Skåne, 1996
2. Alléernas betydelse för rödlistade vedlevande skalbaggar (Rune Gerell), Entomologisk Tidskrift 121: 59-66, Lund, 2000
3. Övervakning av fladdermöss i Skåne (Rune Gerell och Karin Gerell Lundberg), Skåne i utveckling 2000:15, Länsstyrelsen Skåne, 2000
4. Artportalen, ArtDatabanken, SLU
5. Förteckning över områden av riksintresse för naturvård, Länsstyrelsen Skåne, 2001

Klass: 1

Kriterier: ZKNL

Motiv: Odlingslandskap, fauna, landskapsupplevelse

Area: 4 800 m²

Nuvarande skydd: Biotopskydd. Riksintresse för kulturmiljövården. Delvis inom område av riksintresse för naturvård. Delvis Natura 2000-område (SE 0430168).

Rödlistade arter:

Kärlväxter: Skogsalm *Ulmus glabra* (VU), desmeknopp *Adoxa moschatellina*⁴ (NT)

Däggdjur: Sydfladdermus *Eptesicus serotinus*³ (EN)

Skalbaggar: Läderbagge *Osmoderma eremita*² (NT), trubbtandad lövknäppare *Athous*

TULLESBO- OMRÅDET

Området delas i två delar av allén. Båda skogsområdena består av en medelåldrig bokskog med inslag av ask och ek. Buskskiktet är här och var tätt och består av hassel, hägg, olvon, hagtorn och uppslag av tysklönn. Ursprungligen har området varit hagmark som fått växa igen. Stenmurarna kring de båda områdena är bevarade.

Floran är lundartad och domineras av skogsbingel, kirskål och ramslök med inslag av storrams, skogsförgätmigej, ormbär, Sankt Pers nycklar, lundviva, lundslok och hässlebrodd.

Bland fladdermössen kan nämnas trollpipistrell⁵.

Fågelfaunan representeras främst av sångare som näktergal, svarthätta, och härmsångare samt hållhäckare som t.ex. skogsduva.

Klass: 1

Kriterier: NKBZ

Motiv: Odlingslandskap, flora

Area: 34 ha

Nuvarande skydd: Inom område av riksintresse för naturvård och kulturmiljövården.

Rödlistade arter:

Kärlväxter: Ask *Fraxinus excelsior* (VU), skogsalm *Ulmus glabra* (VU), skogsveronika *Veronica monana*³ (VU), lundviva *Primula elatior* (NT)

Önskvärd skötsel:

Naturvårdsinriktad lövskogsskötsel innefattande bl.a. sparande av enstaka äldre lövträd.

Hot:

Avverkning av gamla lövträd, bristande naturvårdshänsyn.

Källor:

1. Natur i Sjöbo kommun, 1987
2. Skyddsvärda trädmiljöer i Skåne för bevarande av den biologiska mångfalden (Per Blomberg), Naturskyddsföreningen i Skåne, Lund, 2000
3. Artportalen, ArtDatabanken, SLU
4. Förteckning över områden av riksintresse för naturvård Länsstyrelsen Skåne, 2001
5. Rune Gerell och Karin Gerell Lundberg, opub. data

TJÄRBY ÄNGAR

Tjärby ängar utgörs av gamla hagmarker som idag består till övervägande del av bokskog med inslag av granplanteringar. Buskskiktet utgörs bl.a. av hassel, hägg och skogstry. Floran är lundartad med bl.a. lundgröe, skugglosta, skogsbingel, storrams, ormbär, lundarv, ramslök och lundviva. Bland övriga sällsyn-ta växter kan nämnas tistelsnyltort, som här har sin enda växtplats i kommunen.

Klass: 1

Kriterier: NBK

Motiv: Odlingslandskap, flora

Area: 37 ha

Nuvarande skydd: –

Rödlistade arter:

Kärlväxter: Tistelsnyltrot

*Orobancha reticulata*² (EN),

kärn näva *Geranium palustre*² (EN),

ask *Fraxinus excelsior* (VU),

skogsalm *Ulmus glabra* (VU),

skugglosta *Bromopsis ramosa*²

(VU), skogssvingel *Drymochloa*

*sylvatica*² (VU), skogsveronika

*Veronica monana*² (VU), lundviva

Primula elatior (NT), skogslýsing

Lysimachia nemorum (NT),

desmeknopp *Adoxa moschatellina*² (NT), strävlösta *Bromopsis benekei*² (NT)

Önskvärd skötsel:

Naturvårdsinriktad lövskogsskötsel innefattande bl.a. sparande av äldre lövträd.

Hot:

Ökat inslag av barrträd, avverkning av gamla lövträd, bristande naturvårdshänsyn.

Källor:

1. Natur i Sjöbo kommun 1987
2. Artportalen, ArtDatabanken, SLU

FRUALID MED OMGIVNINGAR

Öster om Övedskloster reser sig den långsträckt miniaturhorsten Frualid tydligt över omgivningen. Den innehåller en säregen rödaktig lavabergart som är av stort geologiskt intresse. Vid Frualid finns förhistoriska stensättningar, en gravhög och en av länets två kända varggropar. Här finns också Öveds sandstensbrott, varifrån byggmaterialet till slottet och många andra monumentalbyggnader i landet hämtats.

Höjden och dess småkuperade omgivningar är delvis bokskogsklädda. Området är av mycket stort geologiskt värde samt har en mycket intressant flora, i synnerhet moss- och lavfloran. Här har påträffats bl.a. stennäbbmossa och flikig sköldlav.

Bland kärlväxterna kan nämnas skogssvingeln, troligen den största förekomsten i landet, månviol, buskvicker, lundbräsma och trolldruva. Det är ett lättillgängligt och omtyckt strövområde.

Fågelfaunan representeras främst av sångare som svarthätta, gransångare och kärrsångare. I sjön Vassen häckar sångsvan. Över och intill sjön jagar bl.a. vattenfladdermus, dvärgpipistrell och större brun-fladdermus. Bland övriga fladdermöss kan nämnas trollpipistrell, brunlångöra, taigafladdermus och mustaschfladdermus¹⁰.

Klass: 1

Kriterier: GBKNR

Motiv: Flora, geologi, odlingslandskap, rörligt friluftsliv

Area: 52 ha

Nuvarande skydd: Biotopskyddsyta och område med naturvårdsavtal ingår. Inom område av riksintresse för naturvård och kulturmiljövården. Delvis strandskyddsområde.

Rödlistade arter:

Kärlväxter: Ask *Fraxinus excelsior* (VU), alm *Ulmus glabra* (VU), skogssvingel *Festuca altissima*³ (VU), buskvicker *Vicia dumetorum*⁷ (VU), bokarv *Stellaria neglecta*⁷ (VU), kustdagdkåpa *Alchemilla xanthochlora* (NT), månviol *Lunaria rediviva* (NT), uddnate *Potamogeton friesii*⁷ (NT), desmeknopp *Adoxa moschatellina* (NT), hålnunneört *Corydalis cava*⁷ (NT)

forts.

FRUALID MED OMGIVNINGAR

Mossor: Skör lansmossa

*Didymodon sinuosus*⁹ (EN), stor bandmossa *Metzgeria conjugata*⁶ (NT), forsmossa *Cinclidotus fontinaloides*⁶ (NT), skånsk sprötmossa *Oxyrrhynchium schleicheri*⁶ (VU)

Svampar: Scharlakansvårskål

Sarcocypha coccinea s.lat.⁷ (NT), dystersopp *Porphyrellusporphyrosporus*⁷ (NT), rävspindling *Cortinarius vulpinus*⁷ (NT), grenticka *Polyporus umbellatus*⁷ (NT).

Lavar: Stor sönderfallslav *Bactrospora dryina*⁴ (EN), fläderlundlav *Bacidia friesana* (EN), ekpricklav *Arthonia byssacea*⁴ (VU), matt pricklav *Arthonia pruinata*⁴ (VU), stiftklotterlav *Opegrapha vermicellifera*^{4,6} (VU), liten lundlav *Bacidina phacodes*⁷ (NT), rosa lundlav *Bacidia rosella*^{4,6} (NT), dvärgbägarlav *Cladonia parasitica*⁴ (NT), skuggorangelav *Caloplaca lucifuga*⁴ (NT), bokvårtlav *Pyrenula nitida*^{4,6,8} (NT), grå skärelav *Schismatomma decolorans*⁴ (NT).

Fjärilar: Gulryggig fältmätare *Ecliptopera capitata*⁷ (VU)

Blötdjur: Tvåtandad spolsnäcka *Balea biplicata*⁷ (NT)

Önskvärd skötsel:

Naturvårdsinriktad lövskogsskötsel innefattande bl.a. sparande av enstaka äldre lövträd. Med hänsyn till moss- och lavfloran är det viktigt att behålla de skuggande träden kring utflödet och i branten.

Hot:

Avverkning av gamla lövträd.

Källor:

1. Natur i Sjöbo kommun, 1987
2. Geologiska sevärdheter i Skåne (Leif Carserud), SGU, Lund, 1992
3. Utbredning av sällsynta lundgräs i södra Sverige (Jörg Brunet), Svensk Botanisk Tidskrift 88: 103-108, Lund, 1994
4. Uppgifter om lavar från ett besök den 3 mars 1996 av Stefan Ekman, Ulf Arup, Anna Fohrman och Anders Jönsson
5. Skyddsvärda trädmiljöer i Skåne för bevarande av den biologiska mångfalden (Per Blomberg), Naturskyddsföreningen i Skåne, Lund, 2000

TORPAKLINT

Torpaklint är en smal ”urbergsribba”, en miniatyrhorst i ett område med övervägande bokskog. Urberget har i samband med förskjutningar blivit krossat och förklyftat. Flera olika gångbergarter genom-sätter granitgnejsen, mörk basisk melafyr och röd syanitporfyr. Den sistnämnda är den enda i sitt slag i landet. Vid Torpaklint finns ett stenbrott där diabas bryts.

Fältskiktet i den mogna bokskogen utgörs bl.a. av lundslok, hässlebrodd, kruståtel, ekorrbär och harsyra. Skogssvingeln finns här i ett omfattande bestånd. Inom området finns gamla stenmurar.

Klass: 1

Kriterier: GNB

Motiv: Geologi, flora

Area: 35 ha

Nuvarande skydd: Inom område av riksintresse för naturvård och kulturmiljövården. Nyckelbiotop?

Rödlistade arter:

Kärlväxter: Skogssvingel *Festuca altissima*² (VU), kustdagghåpa *Alchemilla xanthoclora*⁴ (NT)

Lavar: Bokvårtlav *Pyrenula nitida*³ (NT)

Önskvärd skötsel:

Naturvårdsinriktad lövskogsskötsel innefattande bl.a. sparande av äldre lövträd.

Hot:

Avverkning av gamla lövträd, bristande naturvårdshänsyn.

Källor:

1. Natur i Sjöbo kommun 1987.
2. Utbredning av sällsynta lundgräs i södra Sverige (Jörg Brunet) Svensk Botanisk Tidskrift 88: 103-108, Lund 1994
3. Skogsvårdsstyrelsens nyckelbiotopsinventering nr 67
4. Artportalen, ArtDatabanken, SLU
5. Förteckning över områden av riksintresse för naturvård, Länsstyrelsen i Skåne län 2001

BETESMARK ÖSTER OM TORPS BY

HBetesmarkens inramning av stenmurar, liksom buskar och enskilda träd visar på lång beteshävd. Under senare år har dock betestrycket varit alltför svagt, vilket medfört att artvariationen minskat något. Buskskiktet består av mycket vackra och stora hagtornsbuskar samt slån. Betesmarken är av övervägande torr typ. Vårbrodd, knippfryle, grusstarr, knölsmörblomma, mandelblomma och vanlig backsippa ingår i fältskiktet.

Fågelfaunan representeras bl.a. av trädpiplärka, ärtsångare, törnsångare och buskskvätta.

Klass: 1

Kriterier: NKB

Motiv: Odlingslandskap, flora

Area: 7,6 ha

Nuvarande skydd: —

Rödlistade arter:

Kärlväxter: Vanlig backsippa
Pulsatilla vulgaris ssp. vulgaris
(VU)

Önskvärd skötsel:

Fortsatt bete.

Hot:

Upphört bete.

Källor:

1. Natur i Sjöbo kommun 1987
2. Ängs- och betesmarksinventeringen 2002-2004

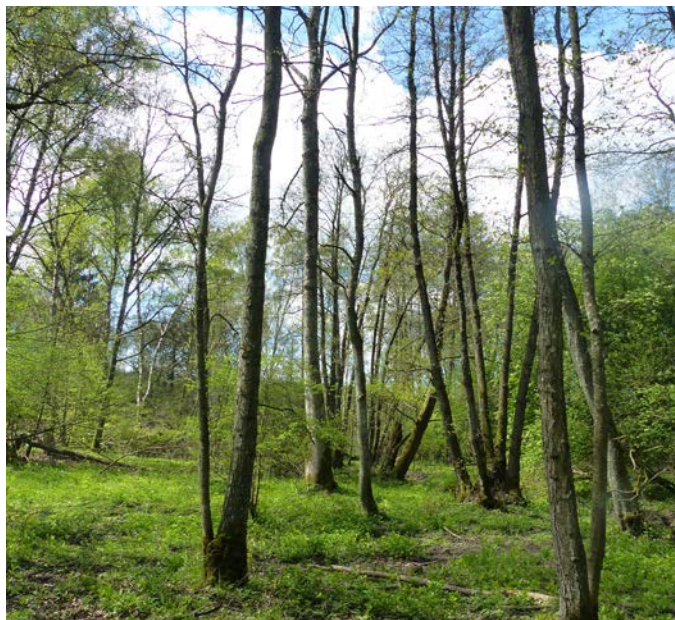
FUKTLÖVSKOG ÖSTER OM TORPS BY

O mkring en bäck som rinner runt betesmarken (nr 24 j) har utvecklats en fuktlövskog. Delar av området utgjorde betesmark för drygt 20 år sedan men är nu totalt igenvuxet. Går vi ännu längre tillbaka har området troligen slåtrats.

Trädskiktet utgörs av klibbal och ask i den våtare delen medan gamla ekar och bokar växer längs kanten. Av buskar kan nämnas hagtorn, hägg och uppslag av lind och tysklönn. Fältskiktet består bl.a. av bäckbräsa, hampflockel, kärrfibbla, kåltistel, skärmstarr, skogsstarr, älgräs, storrams, aklejruta och Sankt Pers nycklar.

De gamla ekarna och bokarna har en intressant lavflora med flera rödlistade arter. Det finns rikligt med död ved i området.

Fågelfaunan är också intressant och här finns bl.a. spillkråka, skogsduva och mindre hackspett.

Klass: 1

Kriterier: NKZK

Motiv: Odlingslandskap, flora, fauna

Area: 22 ha

Nuvarande skydd: Nyckelbiotop. Biotopskyddsytta.

Rödlistade arter:

Lavar: Stiftklotterlav *Opegrapha vermicellifera*³ (VU), rosa lundlav *Bacidia rosella*³ (NT), bokvårtlav *Pyrenula nitida*³ (NT)

Fåglar: Mindre hackspett *Dendrocopos minor* (NT)

Önskvärd skötsel:

Fri utveckling.

Hot:

Utdikning.

Källor:

1. Natur i Sjöbo kommun, 1987
2. Våtmarksinventering i Malmöhus län, 1994
3. Skogsvårdsstyrelsens nyckelbiotopsinventering nr 65 och 66
4. Skogens pärlor, Skogsstyrelsen

ALSKOTTSSKOG NORR OM SKARTOFTA BY

Alskottsskogen består idag av en ung och tät skog. Många av träderna växer ut från enorma socklar, flera av dem mer eller mindre ihåliga. Fältskiktet domineras av stor häxört i de mer öppna delarna medan älggräs, bäckbräsma, blekbalsamin är de vanligaste arterna i de skuggade partierna. Skogslysing finner man främst utefter den lilla bäcken. Här växer också gullpu-dra. Skogen övergår i söder i hagmark, dominerad av hagtorn och fågelbär.

Bland fåglarna kan mindre hackspett nämnas.

Klass: 2

Kriterier: NKB

Motiv: Odlingslandskap, flora

Area: 5,4 ha

Nuvarande skydd: Delvis nyckel-biotop.

Rödlistade arter:

Kärlväxter: Skogslysing *Lysimachia nemorum* (NT)

Fåglar: Mindre hackspett
Dendrocopus minor (NT)

Önskvärd skötsel:

För att bevara de gamla socklarna bör de alar som växer på dem avverkas för att förhindra att socklarna slits sönder vid storm (skottsskogsbruk). En gallring av albeståndet skulle också medföra ett ökat ljusinsläpp och därmed ett rikare fältskikt.

Hot:

Traditionellt skogsbruk.

Källor:

1. Natur i Sjöbo kommun, 1987
2. Skogens Pärlor, Skogsstyrelsen
3. Skogsvårdsstyrelsens nyckel-biotopsinventering

NORRA DELEN AV VOLLSJÖÅNS DALGÅNG

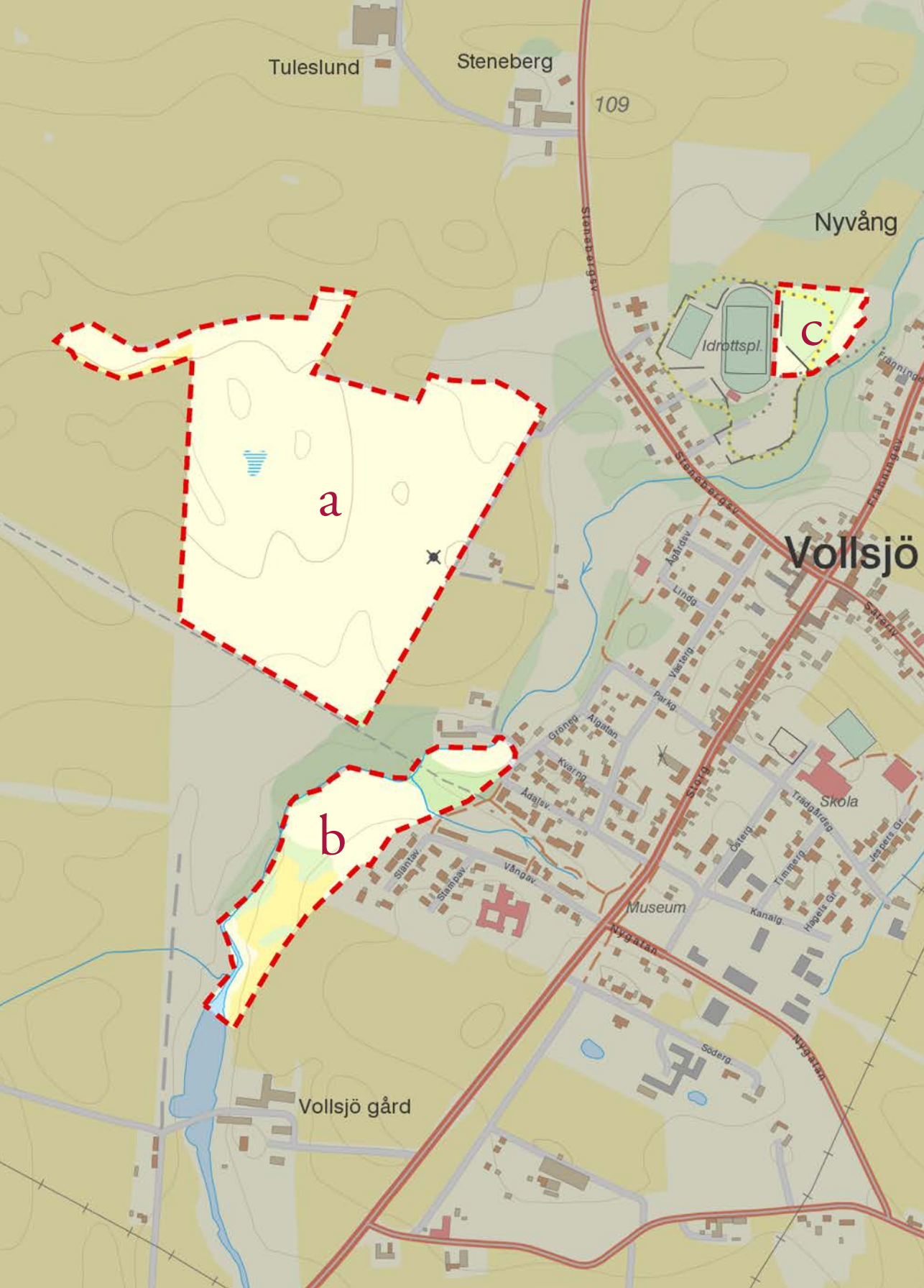
Området inbegriper bland annat steniga, kupe-
rade betesmarker längs den norra delen av
Vollsjöån. En av dessa är en omfattande natur-
betesmark strax väster om samhället Vollsjö (32 a).
Längs ån växer det värdefulla träd- och buskridåer med
grova askar, gammal hassel och klibbal (32 b). I norra
delen av området finns en rest av en gammal hagmark
(32 c).

Area: 70 ha

Nuvarande skydd: Delvis inom
strandskyddsområde

Källor:

1. Natur i Sjöbo kommun 1987
2. Översiktsplan för Sjöbo kommun 1992
3. Naturvårdsprogram för Malmöhus län 1995

Tuleslund

Steneberg

109

Nyvång

Idrottspl.

Vollsjo

a

Skola

b

Museum

Vollsjo gård

HAGMARK VÄSTER OM VOLLSJÖ

Hagmarken är belägen strax väster om Vollsjö och är ett bra exempel på ett gammalt odlingslandskap med bevarad flora. Marken är delvis kraftigt stenbunden och här finns mer eller mindre välbevarade stenmurar. I den södra delen dominerar hagtorn och slån medan enen tar över i den norra delen. I de fuktiga partierna växer bl.a. bunkestarr, säv, bäckbräsma, kärrtistel, kabbleka, hirsstarr, darrgräs, mannagräs, tuvtåtel, smörbollar och ängsnycklar. På något torrare partier finner man kamäxing, knölsmörblomma, jordtistel och Sankt Pers nycklar. I den norra delen finns en damm.

Bland fåglar kan nämnas törnsångare, gulspurv, buskvätta, trädgårdssångare, sånglärka och gök.

Klass: 2

Kriterier: NKBL

Motiv: Odlingslandskap, flora, landskapsupplevelse

Area: 22 ha

Nuvarande skydd: Delvis inom strandskyddsområde.

Rödlistade arter:

Fåglar: Sånglärka *Alauda arvensis* (NT)

Önskvärd skötsel:

Gallring av hagtorsbestånden samt fortsatt bete.

Hot:

Upphört bete och därmed igenväxning.

Källor:

1. Natur i Sjöbo kommun, 1987
2. Ängs- och betesmarksinventeringen, 2002-2004
3. Länsstyrelsens WebbGIS

VOLLSJÖÅN VÄSTER OM VOLLSJÖ

Denna del av Vollsjöån rinner strax väster om Vollsjö samhälle. Längs ån löper träd- och buskridåer, här och var med grova askar och ekar. Många av dessa gamla träd är särskilt värdefulla för vedinsekter.

I ån finns bl.a. den tjockskaliga målarmusslan och öring.

Klass: 1

Kriterier: NZL

Motiv: Fauna, landskapsbild

Area: 5,4 ha

Nuvarande skydd: Inom strand-skyddsområde

Rödlistade arter:

Kärlväxter: Ask *Fraxinus excelsior* (VU)

Blötdjur: Tjockskalig målarmussla *Unio crassus*³ (EN)

Önskvärd skötsel:

Bevara de gamla träden.

Hot:

Avverkning av gamla träd.

Källor:

1. Natur i Sjöbo kommun, 1987
2. Länsstyrelsens WebbGIS
3. Nationell och regional miljöövervakning, Länsstyrelsen Skåne, 2014

VOLLSJÖ: NYVÅNG

Området utgörs av en rest av en f.d. hagmark, som idag kan beskrivas som en lund. Trädskiktet domineras av gamla lindar och ekar. Buskskiktet är tämligen tätt och består av hassel och hägg. På grund av den höga krontäckningen är fältskiktet dåligt utvecklat. Här växer bl.a. skogsbingel, lundslok, skogsnäva och rödblåra.

De gamla träden är viktiga för vedinsekter.

Klass: 1

Kriterier: NZR

Motiv: Fauna, rörligt friluftsliv

Area: 1,5 ha

Nuvarande skydd: Strandskyddsområde.

Rödlistade arter:

Kärlväxter: Ask *Fraxinus excelsior* (VU)

Önskvärd skötsel:

Området är i starkt behov av gallring, dels för att de gamla träden skall kunna utvecklas, dels för att en föryngring av lunden skall kunna ske. Särskilt angeläget är det att frihugga de gamla ekarna.

Hot:

Fortsatt igenväxning.

Källor:

1. Skogsvårdsstyrelsens nyckelbiotopsinventering nr 150
2. Länsstyrelsens WebbGIS

HAGMARK SYDVÄST OM FRÄNNINGE GÅRD

Området utgörs av en igenväxande hagmark med enstaka ekar och bokar längs stenmurarna. Buskskiktet är tätt och representeras av gamla "hasselbuketter", hagtorn, slån och döende enar. Inom området finns kärr med bl.a. kaveldun, vattenblink, svärdsilja, fackelblomster, flaskstarr och kärrsilja. På torrare partier växer blåtåtel, kråklöver, småvänderot, hirsstarr, svinrot och strandklo. Området är under igenväxning till följd av upphört bete. De många grova ekarna motiverar dock att det kvarstår i naturvårdsplanen.

Fågelfaunan är artrik och representeras bl.a. av rödstjärt, gärdssmyg, törnsångare och näktergal. Inom området häckar röd glada.

Klass: 1

Kriterier: NKB

Motiv: Odlingslandskap, flora

Area: 7,2 ha

Nuvarande skydd: –

Rödlistade arter:

Kärlväxter: Ask *Fraxinus excelsior* (VU)

Önskvärd skötsel:

Frihuggning av ekarna samt återupptaget bete.

Hot:

Fortsatt igenväxning.

Källor:

1. Natur i Sjöbo kommun, 1987
2. Naturvårdsprogram för Malmöhus län, 1995
3. Ängs- och betesmarksinventeringen, 2002-2004

HAGMARK VID SÄLJERÖD

Området utgörs av en igenväxande blandlövhage i söder och en öppen hagmark i norr, den sistnämnda delvis gödselpåverkad. Blandlövhagen består av sumpig klibbal- och björkskog med inslag av ek och hassel. Buskskiktet utgörs här av hagtorn och hassel. Fältskiktet domineras av bl.a. älggräs, kärrfibbla, kabbleka, kärrgröe, ängsbräsmå och ältranunkel. Här kan man också finna vattenklöver, kärrknipprot, knagglestarr, skogsstarr, skärmstarr och Sankt Pers nycklar.

Inom hagen finns två topogena ytor med en rik flora (rikkärr nr 1066). Här växer bl.a. darrgräs, kärrsälting, Jungfru Marie nycklar, slätterblomma, majviva, tätört, grässull näbbstarr och trindstarr. Bland mossorna kan nämnas korvskorpionmossa, kalkkammossa, kamtuffmossa, fetbålmossa, stor fickmossa, kärrbryum, guldspärrmossa, kärrkvastmossa, bandpraktmossa och röd glansvitmossa.

Vid en inventering av snäckfaunan påvisades kalkkärrgrynsnäck, smalgrynssnäck och större blåssnäck⁶. Fågelfaunan representeras bl.a. av mindre hackspett, härmsångare, trädgårdssångare, trädpiplärka och rödstjärt. Kring hagmarken finns vackra stenmurar.

Fåglar: Mindre hackspett
Dendrocopos minor (NT)

Mollusker: Kalkkärrgrynsnäck
Vertigo geyeri (NT)

Önskvärd skötsel:

Gallring av blandlövhagen, särskilt av björk och al. Rikkärret bör vara fritt från träd- och buskvegetation.

Hot:

Igenväxning.

Källor:

1. Natur i Sjöbo kommun, 1987
2. Naturvårdsprogram för Malmöhus län, 1995
3. Nationell bevarandeplan för odlingslandskapet, 1997
4. Förteckning över områden av riksintresse för naturvård, Länsstyrelsen Skåne, 2001
5. Ängs- och betesmarksinventeringen, 2002-2004
6. Bager, H. & A. Persson, 2009
7. Skånes Rikkärr, Länsstyrelsen Skåne, Naturvård 2009:41
8. von Proschwitz, T. 2007, Rapport, Länsstyrelsen Skåne

Klass: 1

Kriterier: NBK

Motiv: Odlingslandskap, flora

Area: 15 ha

Nuvarande skydd: Inom område av riksintresse för naturvård. Biotopskyddsområde av rikkärret ingår.

Rödlistade arter:

Kärlväxter: Kärrjohannesört
Hypericum tetrapterum (NT)

EKHAGA HEINGEBERG STENERBERG

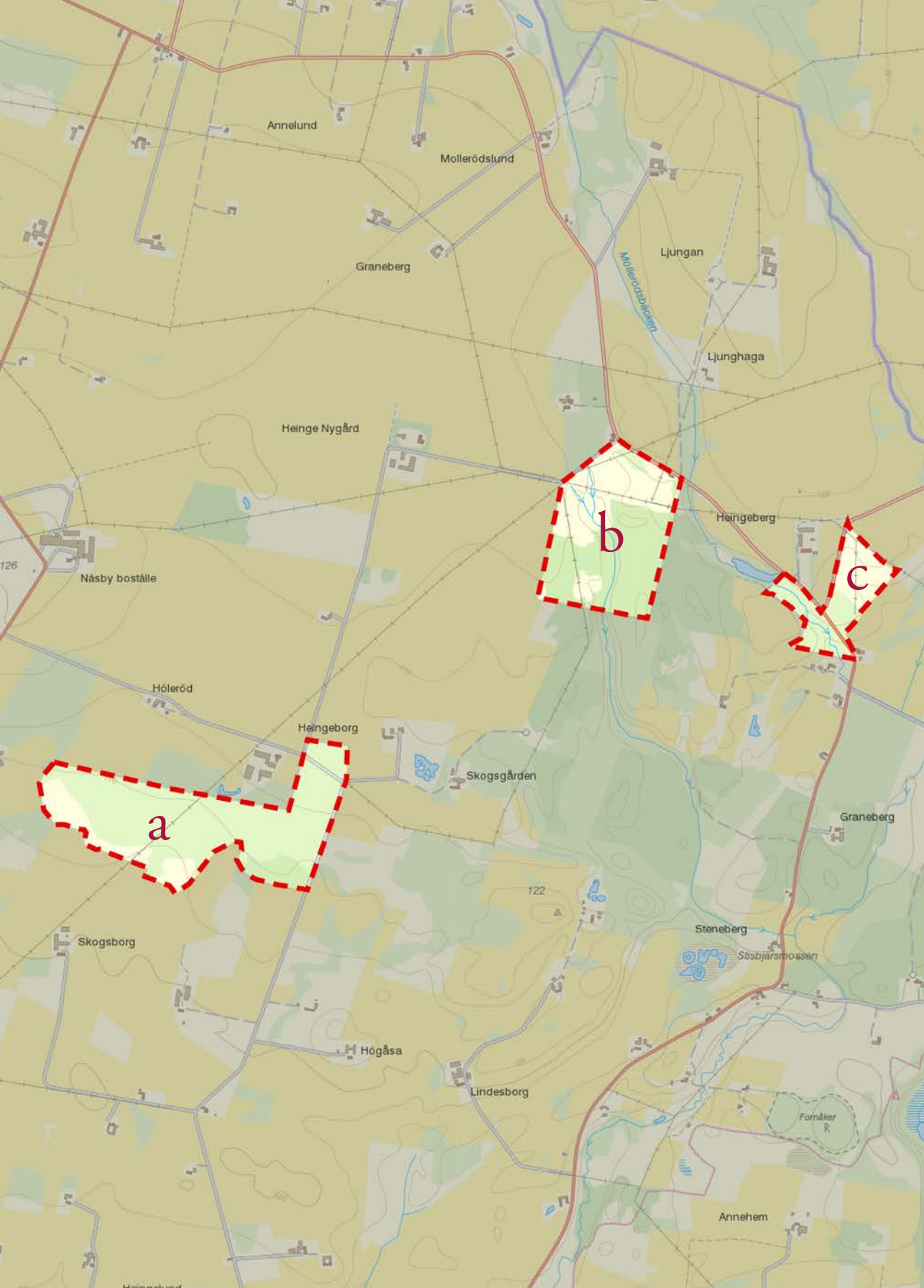
Det småkuperade, mosaikartade landskapet i kommunens östra delar karakteriseras av utbredda betesmarker av fäladskaraktär, små åkertegar, inramade av stenmurar, och mindre lövskogspartier. I de norra delarna är området något böljande och även mycket blockrikt. Skogsdungarna hyser mest ask, ek och björk och längs åar och diken i hagarna finns en del klibbal. Betesmarkerna inom området består av öppna hagar, blandlövhagar, fäladsmark, kärr och fuktängar. I de södra och östra delarna blir området kulligare med fortsatt mycket stenmurar. Här finns också gott om odlingsrösen och någon fågata.

Area: 604 ha

Nuvarande skydd: Inom område av riksintresse för naturvård. Delvis inom område med landskapsbildsskydd.

Källor:

1. Översiktsplan för Sjöbo kommun 1992
2. Naturvårdsprogram för Malmöhus län 1995
3. Nationell bevarandeplan för odlingslandskapet 1997
4. Förteckning över områden av riksintresse för naturvård. Länsstyrelsen i Skåne 2001

BLANDLÖVSKOG ÖSTER OM EKHAGA

Området består till övervägande del av en starkt igenvuxen fuktlövskog som tidigare varit hagmark. I den västra delen finns en rest av den ursprungliga hagmarken

I den igenvuxna lövskogen dominerar asken. Buskskiktet består här av uppslag av ask, hagtorn, hassel och olvon. I fältskiktet kan man finna älggräs, kärrfibbla och skogsskräppa. I en kraftledningsgata växer smörbollar och aklejruta.

Den betade hagmarken har ett trädskikt bestående av enstaka askar och vidkroniga ekar. Buskskiktet är gles och består av hagtorn och aluppslag. Marken varierar från att vara frisk till fuktig och fältskiktet är artrikt. Här växer bl.a. tuvtåtel, kamäxing, luddtåtel, kärrgröe, skogsstarr, vecketåg, älggräs, humleblomster, kärrtistel, gökblomster, kärrfibbla, smörbollar, tvåblad, grönvit nattviol och Sankt Pers nycklar.

Fågelfaunan representeras bl.a. av bofink, koltrast, trädpiplärka, gulsparv, svarthätta, härmsångare och spillkråka.

Kring hagmarkerna finns rester av gamla stenmurar.

Klass: 1

Kriterier: NKB

Motiv: Odlingslandskap, flora

Area: 26 ha

Nuvarande skydd: Inom område av riksintresse för naturvård.

Rödlistade arter:

Kärlväxter: Ask *Fraxinus excelsior* (VU)

Önskvärd skötsel:

Fortsatt bete samt röjning av uppslag av klibbal i den betade delen. En gallring av fuktlövskogen med ökat ljusinsläpp som följd skulle gynna floran.

Hot:

Upphörd hävd eller lågt betestryck.

Källor:

1. Natur i Sjöbo kommun 1987
2. Förteckning över områden av riksintresse för naturvård. Länsstyrelsen i Skåne 2001
3. Skogens pärlor. Skogsstyrelsen

HAGMARK SYDOST OM HEINGE NYGÅRD

Området utgörs av en enefälad, som gränsar till en bäckdal. Enefäladen har röjts och betas för närvarande. Kring hagmarken finns stenmurar och på fäladsmarken finns ett antal odlingsrösen. Floran är tämligen artfattig till följd av den magra marken. Enstaka ekar, vildaplar, fågelbärsträd och hagtorsbuskar utgör träd- och buskskiktet. I fältskiktet finner man bl.a. kruståtel, blåtåtel, kamäxing, hundstarr, harstarr, ljung, gråfibbla, jordtistel, stenmåra och grästjärnblomma. Utefter den vackert meandrande bäcken växer klibbal. Bland det dominerande älggräset kan man finna gökblomster och humleblomster.

Fågelfaunan består främst av sångare som t.ex. törnsångare, lövsångare, gransångare och härmsångare. Bland övriga arter kan nämnas hämpling, gulsparv, gök och buskskvätta.

Bland fjärilar noterades hagtorsfjäril.

Klass: 1

Kriterier: NK

Motiv: Odlingslandskap

Area: 19 ha

Nuvarande skydd: Inom område av riksintresse för naturvård. Delvis nyckelbiotop.

Rödlistade arter:

Fåglar: Hämpling *Carduelis cannabina* (VU)

Önskvärd skötsel:

Fortsatt bete och röjning, gärna betydligt mera av björken.

Hot:

Upphörd hävd eller lågt betestryck.

Källor:

1. Natur i Sjöbo kommun, 1987
2. Ängs- och betesmarksinventeringen, 2002-2004
3. Förteckning över områden av riksintresse för naturvård, Länsstyrelsen Skåne, 2001

HAGMARK ÖSTER OM HEINGEBERG

Hagmarken öster om Heingeberg består av ett alkärr (södra delen) och en öppen naturbetesmark (norra delen). Alkärrret är tämligen artrikt och här växer bl.a. skärmstarr, gökblomster, skogsveronika och skogslysing. Den öppna betesmarken har ett glest buskskikt av hagtorn och nypon.

Söder om hagmarken rinner Mollerödsbäcken. Den skär här genom mycket tjocka skifferlager. En rik lövvegetation kantar bäcken. Trädskiktet består av bok, klibbal, asp och lönn medan buskskiktet utgörs av olvon, hägg och uppslag av tysklönn. Det finns öring i bäcken.

Klass: 1

Kriterier: NBG

Motiv: Flora, geologi

Area: 7,0 ha

Nuvarande skydd: Inom område av riksintresse för naturvård.

Rödlistade arter:

Kärlväxter: Skogsveronika *Veronica montana*² (VU), skogslysing *Lysimachia nemorum* (NT)

Önskvärd skötsel:

Fortsatt bete. Bevara skärningen intakt.

Hot:

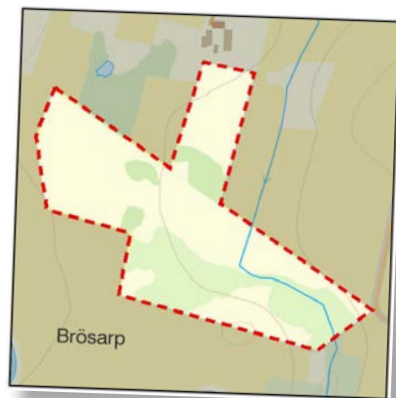
Upphört bete.

Källor:

1. Natur i Sjöbo kommun, 1987
2. Artportalen, ArtDatabanken, SLU

HAGMARK SÖDER OM LINDHÄLLAN

Området utgörs dels av en hagmark som är delvis igenvuxen samt mer eller mindre öppna enefålad-der. Området omges av gamla stenmurar. Till följd av varierande fuktighetsförhållanden är området mycket mosaikartat, från kärr till torrbetesmarker. Den igenväxande hagmarken har ett trädskikt som domine-ras av ask och klibbal. Buskskiktet är ganska tätt och består av hägg, hassel, hagtorn och olvon. I fuktigare partier växer kabbleka, bäckbräsmå, humleblomster och ramslök medan man i de öppnare delarna finner ängs-ull, svinrot, hirsstarr, darrgräs, stagg och småvänderot. På torrbetesmarken växer bl.a. brudbröd, krusfrö och mandelblomma.

Inom området finns ett stort antal gamla ekar och hässlen.

Fågelfaunan är artrik med bl.a. näktergal, härmsångare, trädgårdssångare, törnsångare, trädpiplärka och gärd-smyg. I området häckar även ormvråk och spillkråka.

Klass: 1

Kriterier: NBK

Motiv: Odlingslandskap, flora

Area: 9 ha

Nuvarande skydd: –

Rödlistade arter:

Kärlväxter: Ask *Fraxinus excelsior* (VU)

Önskvärd skötsel:

Gallring av skogen, främst al, samt frihuggning av ekarna. Ökat betetryck.

Hot:

Fortsatt igenväxning.

Källor:

1. Natur i Sjöbo kommun 1987
2. Ängs- och betesmarksinventeringen 2002-2004

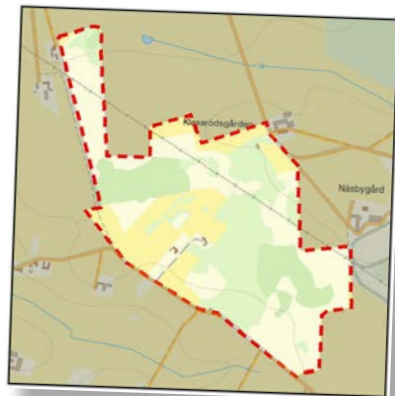

BLANDLÖVSKOG VID KLASARÖDS- GÅRDEN

Området utgörs av igenväxande hagmarker av varierande öppenhet, som omgärdas av stenmurar. Trots igenväxningen har området dock fortfarande stora botaniska värden. Strax väster om gården finns ett skogsområde med grova bokar och ekar samt med inslag av lönn och avenbok. I nordväst vidtar en enefälad, som delvis är starkt igenvuxen.

Söder om gården har hagmarken mer karaktär av lund. Trädbeståndet utgörs här av ask, ek och bok. De vidkroniga ekarna indikerar att hagmarken tidigare har varit öppen. Buskskiktet utgörs av slån, hagtorn, nypon och delvis döende enar till följd av igenväxningen. Fältskiktet är artrikt, särskilt i de fuktigare partierna. Här växer bl.a. älggräs, veketåg, ältranunkel, småvänderot, gökblomster, humleblomster, ängsbräsmå, penningblad och majnycklar. På något torrare marker finner man vårbrodd, kamäxing, jordtistel, glatt daggekåpa, grönvit nattviol och Sankt Pers nycklar.

Fågelfaunan representeras främst av sångare samt gröngöling, skogsduva, korp och ormråk.

Klass: 1

Kriterier: NKB

Motiv: Odlingslandskap, flora

Area: 50 ha

Nuvarande skydd: –

Rödlistade arter:

Kärlväxter: Ask *Fraxinus excelsior* (VU), skogsalm *Ulmus glabra* (VU), majnycklar *Dactylorhiza majalis* (NT)

Önskvärd skötsel:

Restaurering av hagmarken genom försiktig gallring samt ett hårdare betetryck.

Hot:

Fortsatt igenväxning.

Källor:

1. Natur i Sjöbo kommun, 1987
2. Bevarandeprogram för natur- och kulturmiljövärden i odlingslandskapet, 1992
3. Naturvårdsprogram för Malmöhus län, 1995
4. Ängs- och betesmarksinventeringen, 2002-2004

BLANDLÖVSKOG NORDOST OM KLASARÖDS- GÅRDEN

Området utgörs av en igenväxande hagmark som är omgiven av stenvägar. En stor del av området är tämligen fuktigt och asken är här det dominerande trädslaget. I den sydvästra delen finns ett äldre bokbestånd, i norr och sydöst en ekplantering. Buskskiktet består främst av askuppslag med inslag av tysklönn, hägg, hassel och hagtorn. I de fuktigare partierna dominerar älggräs, skogsfräken, humleblomster med inslag av enstaka grönvit nattviol och Sankt Pers nycklar. Här påträffas också vinbergssnäckor. På de torrare markerna finner man lundgröe, kransrams, storrams och liljekonvalj.

Inom området häckar glada.

Klass: 1

Kriterier: NK

Motiv: Flora, odlingslandskap

Area: 11 ha

Nuvarande skydd: –

Rödlistade arter:

Kärlväxter: Ask *Fraxinus excelsior* (VU), skogsalm *Ulmus glabra* (VU)

Önskvärd skötsel:

Gallring av buskskiktet, som annars tenderar att skugga ut fältskiktet.

Hot:

Fortsatt fri utveckling.

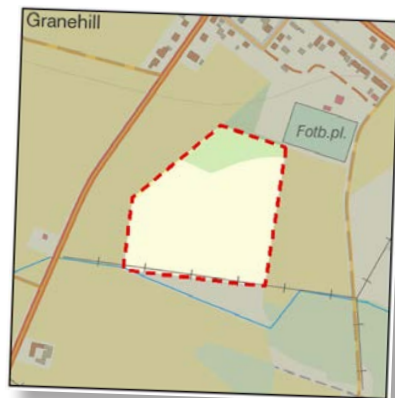
Källor:

1. Natur i Sjöbo kommun, 1987

BETESMARK SÖDER OM KLASARÖD

Området består av en öppen tuvig mark söder om samhället Klasaröd. Det omges av åkermark och i norr av en granplantering. Hagen är helt öppen och stenig med varierande fuktighetsförhållanden. Fältskiktet domineras av tuvtåtel med inslag av bl.a. sammetsdagkåpa, blåsuga, jordtistel, käringtand, ängsbräsma, älggräs, hirsstarr, knägräs och darrgräs. Hagmarken omges av stenmurar och längs dessa finns enstaka träd.

Klass: 3

Kriterier: NK

Motiv: Flora, odlingslandskap

Area: 4,7 ha

Nuvarande skydd: –

Rödlistade arter: –

Önskvärd skötsel:

Fortsatt bete.

Hot:

Upphört bete samt gödsling.

Källor:

1. Natur i Sjöbo kommun, 1987
2. Naturvårdsprogram för Malmöhus län, 1995
3. Ängs- och betesmarksinventeringen, 2002-2004

HEINGE STRÖVOMRÅDE MED OMGIVNINGAR

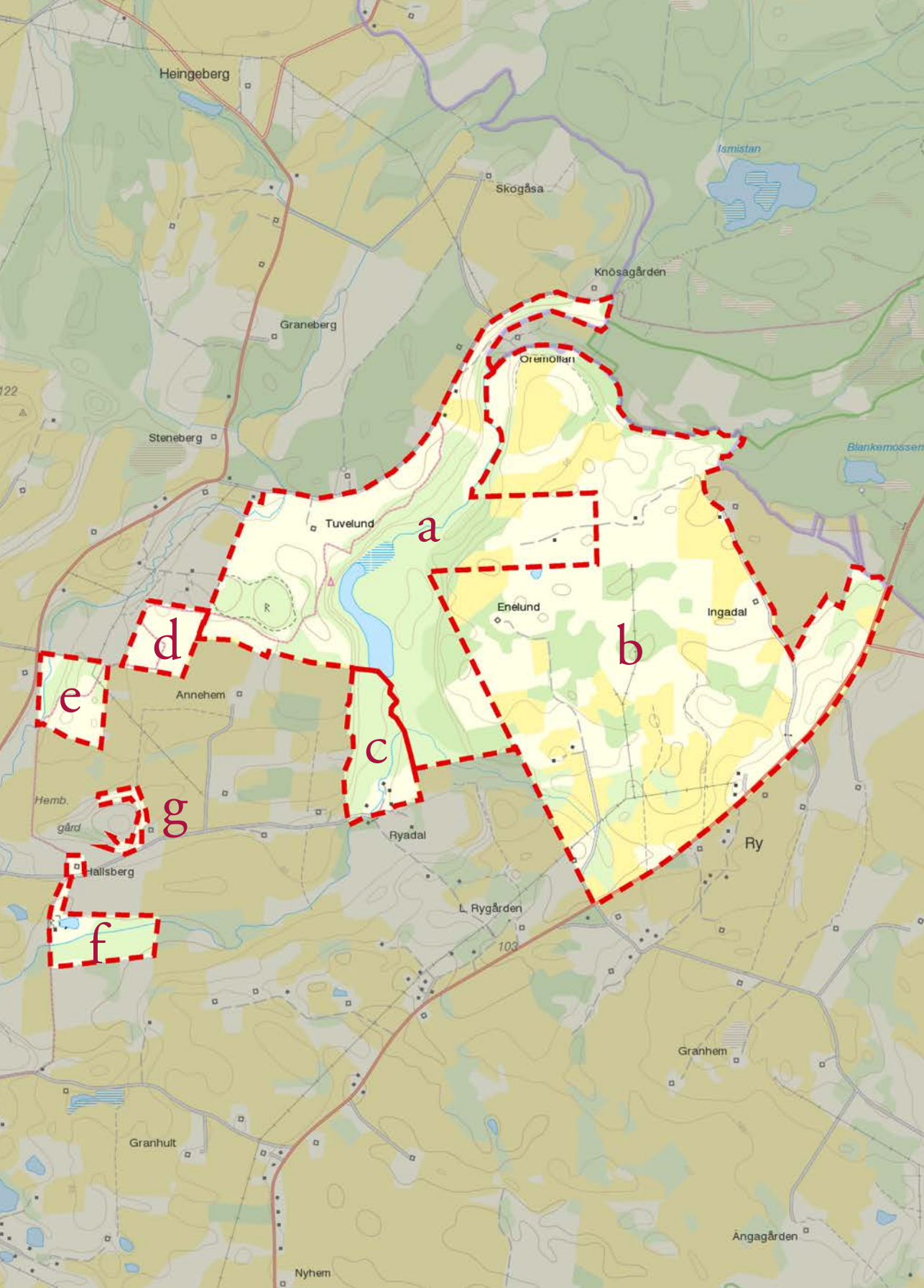
Heinge strövområde och dess omgivningar bildar ett av de största sammanhängande beteslandskapen i kommunen. Området i den kuperade terrängen med lövskogspartier, enefälader och fuktstråk, inramade med stenmurar, är en av de bäst bevarande resterna av det gamla odlingslandskapet. Tack vare en kontinuerlig beteshävd finns här en mycket artrik flora. Likaså finner man här ett rikt djurliv.

Area: 500 ha

Nuvarande skydd: Inom område av riksintresse för naturvård. Delvis inom område med landskapsbildsskydd.

Källor:

1. Bevarandeprogram för natur- och kulturmiljövården i odlingslandskapet 1992
2. Naturvårdsprogram för Malmöhus län 1995
3. Nationell bevarandeplan för odlingslandskapet 1997
4. Förteckning över områden av riksintresse för naturvård. Länsstyrelsen i Skåne 2001
5. Länsstyrelsens WebbGIS

HEINGE STRÖVOMRÅDE

Heinge strövområde ägs av Sjöbo kommun. Området utgörs av ett mycket varierat, skogspräglat beteslandskap som till följd av ett tidigare alltför dåligt betestryck börjat växa igen. Nu har man röjt området och återupptaget betet inom hela området.

Heinge strövområde uppvisar en mycket varierad topografi, som ger upphov till många olika naturtyper och därmed många olika arter. Totalt har ca 326 kärlväxter påträffats inom området. I den centrala delen har man anlagt en större damm genom uppdämning av Djurrödsbäcken som rinner genom området.

Eken är det dominerande trädslaget på de torrare områdena. Här bildar en, hagtorn och slån buskskiktet. Kring dammen och uteder bäcken växer mest al. Fältskiktet varierar med fuktighetsgraden. I norra delen dominerar torrbackarna. Här växer bl.a. backtimjan, jungfrulin, mandelblomma och kattfot. På de fuktigare betesmarkerna i de centrala delarna finner man bl.a. Sankt Pers nycklar, majnycklar och skogslysing.

En lundartad flora med bl.a. storrams, bokarv, sårläka och tandrot träffar man på i en brant sluttning med gammal bok i den nordvästra delen. Här har också påträffats några rödlistade lavar (nyckelbiotop). Längs bäcken växer aklejruta och ett litet bestånd av smörbol-lar. På enefäladsmarken kan man finna grönvit nattviol.

Fågelfaunan är också artrik till följd av de många naturtyperna. Bl.a. häckar skogsduva i bokslogen. I dammen häckar sångsvan och sothöna.

Tjockskalig målarmussla har påträffats i Djurrödsbäck-en.

Klass: 1

Kriterier: NBZK

Motiv: Flora, fauna, odlingslandskap

Area: 91 ha

Nuvarande skydd: Inom område av riksintresse för naturvård. Område med landskapsbildsskydd. Delvis nyckelbiotop. Delvis strandskydd.

Rödlistade arter:

Kärlväxter: Ask *Fraxinus excelsior* (VU), skogsalm *Ulmus glabra* (VU), bokarv *Stellaria neglecta* (VU), desmeknopp *Adoxa moschatellina* (NT), majnycklar *Dactylorhiza majalis* (NT), skogslysing *Lysimachia nemorum* (NT)

Mossor: Skör lansmossa *Didymodon sinuosus*⁵ (EN)

Svampar: Tennvaxskivling *Hygrocybe canescens*⁵ (EN), dadelvaxskivling *Hygrocybe spadicea*⁵ (VU), fager vaxskivling *Hygrocybe aurantiosplendens*⁴ (NT), scharlak-

forts. HEINGE STRÖVOMRÅDE

ansvaxskivling *Hygrocybe punicea*⁴ (NT), fransig ockraporing *Junghuhnia separabilima*⁴ (NT), ögonnopping *Entoloma lividocyanolum*⁵ (NT)

Lavar: Stiftklotterlav *Opegrapha vermicellifera*⁵ (VU), bokvårtlav *Pyrenula nitida*⁵ (NT), rosa lundlav *Bacidia rosella*⁵ (NT)

Fåglar: Bivråk *Pernis apivorus*⁵ (VU)

Blötdjur: Tjockskalig målarmussla *Unio crassus*⁹ (EN)

Önskvärd skötsel:

Skötsel enligt gällande skötselplan och skogsbruksplan.

Hot:

Igenväxning.

Källor:

1. Natur i Sjöbo kommun, 1987
2. Skyddsvärda trädmiljöer i Skåne för bevarande av den biologiska mångfalden (Per Blomberg), Lund, 2000

3. Ängs- och betesmarksinventeringen, 2002-2004
4. Förteckning över Skånes svampar (Sven-Åke Hanson & Bernt Hägg), Lund, 2000
5. Artportalen, ArtDatabanken, SLU
6. Skogsvårdsstyrelsens nyckelbiotopsinventering nr 156
7. Förteckning över områden av riksintresse för naturvård, Länsstyrelsen Skåne, 2001
8. Länsstyrelsens WebbGIS
9. Nationell och regional miljöövervakning, Länsstyrelsen Skåne, 2014

BETESLANDSKAP VÄSTER OM INGADAL

Området utgörs av ett omfattande beteslandskap som sträcker sig från Oremöllan i norr till Rygården i söder. Tillsammans med Heinge strövområde bildar området ett av de större sammanhängande betesområdena inom kommunen. Här finns välbevarade rester av det gamla odlingslandskapet i form av vackra stenmurar, odlingsrösen och fågator. Förekomsten av lind är också påfallande.

Området kan bäst karakteriseras som en enda stor enefälad, som ligger i ett undulerande landskap där svackorna ofta är vattenfyllda. Betesmarkerna varierar därför starkt i fuktighet. Merparten av betesmarkerna är naturbetesmarker. Floran är dock artfattig på de torra markerna medan artantalet ökar i kärrområdena. Här kan man bl.a. finna grodmöja, kärresälting, Sankt Pers nycklar och ängsnycklar. Faunan hyser flera arter som under senare decennier trängts undan av det moderna jordbruket såsom lövgroda, snok, göktyta, gröngöling, mindre hackspett, hämpling, sånglärka och stenskvätta. Bland övriga fåglar kan nämnas häckande kanadagås.

Intill Oremöllan finns ett rikkärr (nr 107 i inventeringen³) som domineras av flaskstarr. Här växer majnycklar (rikligt), slankstarr, vippstarr, gräsull, slätterblomma och majviva. Över kärret flyger den rödlistade sotfjärilen.

Intill finns en mindre naturbetesmark med förekomst av bl.a. sotnätfjäril och vädssandbi.

Klass: 1

Kriterier: NKBZ

Motiv: Flora, fauna, odlingslandskap

Area: 160 ha

Nuvarande skydd: Område av riksintresse för naturvård. Delvis inom Natura 2000-område (Djurrödsbäcken SE 0420249)

Rödlistade arter:

Kärlväxter: Ask *Fraxinus excelsior* (VU), skogsalm *Ulmus glabra* (VU), majnycklar *Dactylorhiza majalis* (NT)

Mossor: Kalkkällmossa *Philonotis calcarea*³ (NT)

Fåglar: Göktyta *Jynx torquilla* (VU), mindre hackspett *Dendrocopos minor* (VU), hämpling *Carduelis cannabina* (VU), sånglärka *Alauda arvensis* (NT), nattskärna *Caprimulgus europaeus*⁵ (NT)

Fjärilar: Sotnätfjäril *Melitaea diamina* (NT)

Steklar: Vädssandbi *Andrena hattorfiana* (NT)

Önskvärd skötsel:

Fortsatt beteshävd och en gallring i bestånden av enar.

Hot:

Upphört bete och igenväxning.

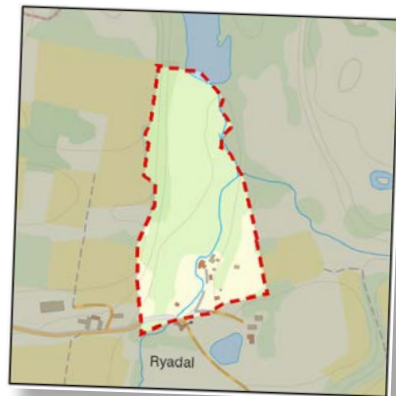
Källor:

1. Natur i Sjöbo kommun 1987
2. Bager, H. & A. Persson. 2009. Skånes rikkärr. Länsstyrelsen i Skånes län. Naturvård, 2009:41
3. Förteckning över områden av riksintresse för naturvård. Länsstyrelsen i Skåne län 2001
4. Artportalen, ArtDatabanken, SLU

ALSUMPSKOG NORR OM RYADAL

Området utgörs av en igenväxande hagmark kring en bäck norr om Ryadal. Området gränsar i norr till Heinge strövområde. Trädskiktet längs bäcken domineras av klibbal. I kanten av dalgången på torrare mark växer enstaka bredkroniga ekar. Betesmarken är övervägande fuktig. I den öppna delen växer bl.a. tuvtåtel, hirsstarr, småvänderot och majnycklar. I alskogen, där fältskiktet domineras av kärrfibbla och älggräs, finner man Sankt Pers nycklar, jungfru Marie nycklar och tvåblad. Längs bäcken växer ett mindre bestånd av smörbollar och enstaka aklejrutor.

Betet har upphört och området går därför mot igenväxning.

Klass: 2

Kriterier: NKB

Motiv: Flora, odlingslandskap

Area: 10 ha

Nuvarande skydd: Inom område av riksintresse för naturvård.

Rödlistade arter:

Kärlväxter: Majnycklar

Dactylorhiza majalis (NT)

Önskvärd skötsel:

Fortsatt bete samt gallring av albeståndet för ökat ljusinsläpp.

Hot:

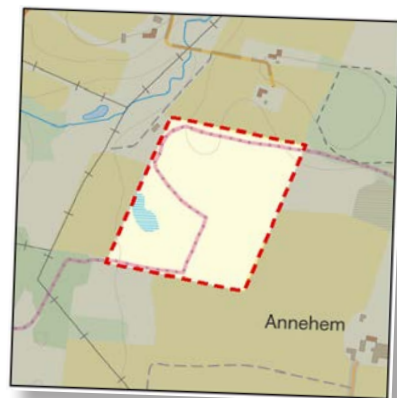
Upphört bete eller svagt betestryck.

Källor:

1. Natur i Sjöbo kommun, 1987
2. Skyddsvärda trädmiljöer i Skåne för bevarande av den biologiska mångfalden, Per Blomberg, Lund, 2000
3. Förteckning över områden med riksintresse för naturvård, Länsstyrelsen Skåne, 2001

HAGMARK NORDVÄST OM ANNEHEM

Hagmarken utgörs av en enefälad, genomdraget av ett fuktstråk. Till följd av att marken varierar från torr till fuktig är florans artrik. På de torrare delarna växer bl.a. vårbrodd, rödven, kamäxing, jungfrulin, stenmåra, gökärt och ärenpris medan man på de fuktigare delarna finner blåtåtel, kabbleka, ängsull, kärrfräken, kärrtistel, kärrsilja, kråklöver, hirsstarr och vattenblink. På den torra delen av fäladen finns ett antal odlingsrösen.

Inom området finns två anlagda dammar.

Fågelfaunan representeras av törnsångare, sävsparv och gulsparv.

Klass: 3

Kriterier: NKB

Motiv: Odlingslandskap

Area: 5,5 ha

Nuvarande skydd: Inom område av riksintresse för naturvård.

Rödlistade arter: –

Önskvärd skötsel:

Fortsatt bete.

Hot:

Upphört bete.

Källor:

1. Natur i Sjöbo kommun, 1987
2. Förteckning över områden av riksintresse för naturvård, Länsstyrelsen Skåne, 2001

HAGMARK VÄSTER OM ANNEHEM

Hagmarken består av en dalgång med en vackert meandrande bäck samt en öppen enefälad strax öster därom. Kring området finns stenmurar och på fäladen finns ett antal odlingsrösen.

Dalgången uppvisar en våtmarksflora under ett relativt tätt trädskikt av klibbal. Fältskiktet är artrikt och består bl.a. av älggräs, ältranunkel, kabbleka, gökblomster, glatt daggkäpa, sumparv, småvänderot, kärrviol och majnycklar. Intill bäcken växer ett litet bestånd av smörbollar.

På den öppna enefäladen varierar markförhållandena från frisk till torr. I fältskiktet kan man bl.a. finna, kamäxing, rödven, knölsmörbloffa, rotfibbla, gråfibbla, grästsjärnbloffa, käringtand och jungfrulin.

Klass: 1

Kriterier: NKB

Motiv: Flora, odlingslandskap

Area: 6,8 ha

Nuvarande skydd: Inom område av riksintresse för naturvård.

Rödlistade arter:

Kärlväxter: Vanlig backsippa
Pulsatilla vulgaris ssp. *vulgaris* (VU), majnycklar *Dactylorhiza majalis* (NT)

Önskvärd skötsel:

Fortsatt bete.

Hot:

Upphörd hävd.

Källor:

1. Natur i Sjöbo kommun, 1987
2. Förteckning över områden av riksintresse för naturvård, Länsstyrelsen Skåne, 2001

HAGMARK VID HALLSBERGS STENAR

Hallsbergs stenar testamenterades 1970 till Färs härads fornminnes- och hembygdsförening. Gården blev utskiftad 1825 och som en tämligen orörd gård speglar den förhållandena vid tiden efter skiftet. En turistattraktion är stenträdgården vid undantagsbostaden.

Hagmarken, som ligger strax öster om den sistnämnda bostaden, kan karakteriseras som en kraftigt stenbunden enefälad med enstaka ekar. Buskskiktet består framför allt av en men även slån och nypon ingår. Marken varierar från frisk till fuktig och hyser en artrik flora. På de torrare delarna växer bl.a. grusstarr, jordtistel, jungfrulin, kamäxing, darrgräs, käringtand, ärenpris, Sankt Pers nycklar medan man på de fuktigare partierna finner kärrgröe, hirsstarr, knagglestarr, kabbleka, kärrsilja, gökblomster och majnycklar. Utefter bäcken växer aklejruta och flädervänderot.

Fågelfaunan representeras bl.a. av törnsångare, härmångare, lövsångare och gärdsmyg.

Den tjockskaliga målarmusslan har förekomster i Djurrödsbäcken.

Rödlistade arter:

Kärlväxter: Majnycklar

Dactylorhiza majalis (NT)

Blötdjur: Tjockskalig målarmussla

*Unio crassus*⁴ (EN)

Önskvärd skötsel:

Gallring av buskskiktet, framför allt enarna, för att ge fåliden en historiskt sannare bild. Även en frihugning av enstaka ekar är nödvändig för att uppnå större dimensioner och vidkronighet.

Hot:

Upphörd hävd.

Källor:

1. Natur i Sjöbo kommun, 1987
2. Ängs- och betesmarksinventeringen, 2002-2004
3. Förteckning över områden av riksintresse för naturvård, Länsstyrelsen Skåne, 2001
4. Nationell och regional miljöövervakning, Länsstyrelsen i Skåne, 2014
5. Länsstyrelsens WebbGIS

Klass: 1

Kriterier: NKBR

Motiv: Flora, odlingslandskap

Area: 7,5 ha

Nuvarande skydd: Inom område av riksintresse för naturvård och kulturmiljövården.

BETESMARK NORR OM HALLSBERG

Området utgörs av en torr betesmark i starkt sluttande terräng, omgiven delvis av stenmurar. Floran består av en torrbacksflora med bl.a. vanlig backsippa, mandelblom, rölrika, brudbröd, knippfryle och vårbrodd. I den östra delen finns det ett snår av slån med inslag av fågelbär och hagtorn. Längs stenmurarna växer ek, lönn fågelbär och benved.

Klass: 1

Kriterier: NKB

Motiv: Flora, odlingslandskap

Area: 1,5 ha

Nuvarande skydd: –

Rödlistade arter:

Kärlväxter: Vanlig backsippa
Pulsatilla vulgaris ssp. vulgaris
(VU)

Önskvärd skötsel:

Den pågående igenväxningen av slån bör förhindras och om möjligt reduceras till ytan.

Hot:

Upphörd hävd.

Källor:

1. Ängs- och betesmarksinventeringen, 2002-2004, TUVÅ, Jordbruksverket

BJÖRKAÅNS DALGÅNG MELLAN OMMAMÖLLA OCH VOMBSJÖN

Björkaån slingrar sig idag till största delen genom skogsdominerade områden, som tidigare var hagmarker och betesmarker. Vid Ommamölla finns rester av ett översilningssystem med bevarade kanaler och dämmen. Här finns också rester av en akvedukt. För närvarande pågår ett arbete för att återuppta översilningen.

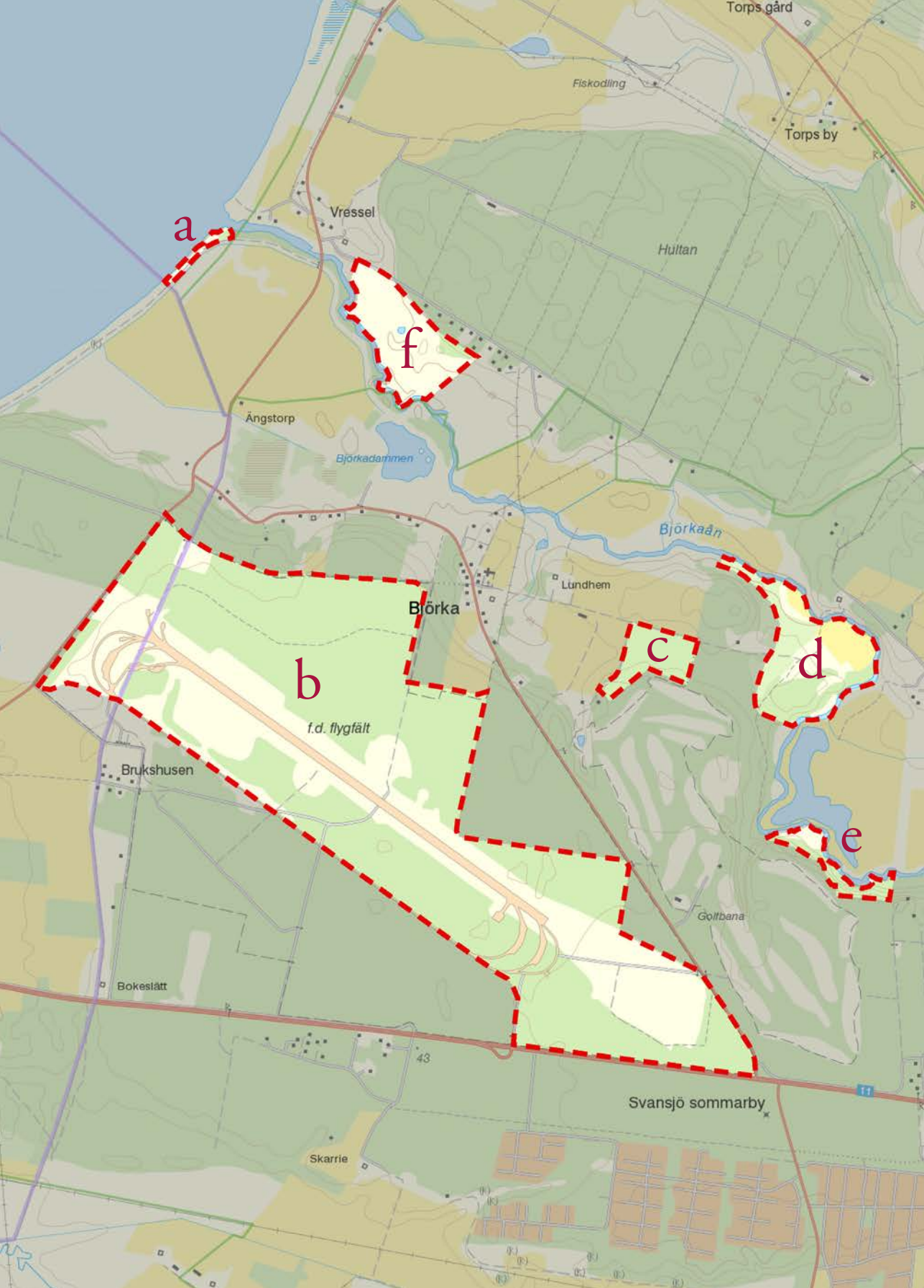
Björkaåns sträckning mellan Ommamölla och Lundhem är mycket vacker. Den breda dalsänkan omges på den södra sidan av mycket markerade sluttningar. Här och var finns gamla bokar och ekar längs ån, som t.ex. vid Snaven. Björka by har en ålderdomlig prägel och här finns en anlagd damm för sportfiske.

Area: 375 ha

Nuvarande skydd: Delvis inom strandskyddsområde.

Källor:

1. Sjöbo översiktsplan 1992
2. Bevarandeprogram för natur- och kulturmiljövården i odlingslandskapet 1992
3. Naturvårdsprogram för Malmöhus län 1995
4. Skogsvårdsstyrelsens nyckelbiotopsinventering (se delomr.)
5. Länsstyrelsens WebbGIS

TORRBETESMARK SYDVÄST OM VRESSEL

Området utgörs av en torrbetesmark som löper längs Vombsjöns sydöstra strand. Buskskiktet utgörs av enstaka hagtorsbuskar. Fältskiktet är artrikt och består bl.a. av rödven, luddlosta, borsttåtel, fältmalört, femfingerört, hedblomster och käringtand. Närmast sjön breder strandråg ut sig.

Lokalen ligger inom utbredningsområdet för grön hedvårtbitare, som har sin huvudsakliga utbredning i Sverige inom Vombsänkan.

Stranden är ett omtyckt strövområde.

Klass: 3

Kriterier: NZBLR

Motiv: Flora, fauna, landskapsupplevelse, rörligt friluftsliv

Area: 1,1 ha

Nuvarande skydd: Inom strand-skyddsområde.

Rödlistade arter: –

Önskvärd skötsel:

Bete.

Hot:

Igenväxning.

Källor:

1. Natur i Sjöbo kommun, 1987
2. Sammanställning av gräsmarksytor där grön hedvårtbitare påträffats och som ägs åtminstone delvis av Sjöbo kommun (Oskar Kindvall), Uppsala, 1993
3. Ängs- och betesmarksinventeringen, 2002-2004
4. Länsstyrelsens WebbGIS

TALLSKOG OCH LJUNGHED SYDOST BJÖRKA (BJÖRKAFÄLTET)

Området omfattar delar av det militära övningsfältet (Björkafältet). Större delen av området är täckt av tallskogar av varierande ålder samt ljungheder längs och i anslutning till landningsbanorna. Insektsfaunan är mycket rik, särskilt med avseende på dagfjärilar (Naturvårdskonsult Gerell 2009). Bland arterna kan nämnas hagtornsfjäril, hedpärlemorfjäril, ängsnätfjäril, sandgräsfjäril, rödfläckig blåvinge, svartfläckig blåvinge och bredbrämard bastardsvärmare. Bland övriga insektsarter kan nämnas getingrovfluga, en sårbar art som finns på torra betesmarker.

Inom området häckar trädlärka, trädpiplärka, tofsmes, dubbeltrast, sommargylling, korp, sparvhök och ormråk.

Klass: 1

Kriterier: NZBR

Motiv: Flora, fauna

Area: 236 ha

Nuvarande skydd: –

Rödlistade arter:

Fåglar: Sommargylling *Oriolus oriolus* (EN), bivråk *Pernis apivorus*³ (VU), hämpling *Carduelis cannabina*³ (VU), sånglärka *Alausa arvensis* (NT)
Fjärilar: Streckhedspinnare *Spiris striata*³ (VU), rödfläckig blåvinge *Aricia agestis* (NT), svartfläckig blåvinge *Maculinea arion* (NT),

ängsnätfjäril *Melitaea cinxia* (NT), hedpärlemorfjäril *Argynnis niobe*³ (NT), bredbrämard bastardsvärmare *Zygaena lonicerae* (NT), sexfläckig bastardsvärmare *Zygaena filipendulae*³ (NT), allmän purpurmätare *Lythria cruentaria*³ (NT)
Skalbaggar: *Cryptocephalus sericeus*³ (NT)

Flugor: Getingrovfluga *Asilus crabroniformes* (VU)

Önskvärd skötsel:

Upprepad bränning av ljungheden, ökat slitage samt bortröjning av invandrande tall och björk.

Hot:

Upphörd hävd.

Källor:

1. Natur i Sjöbo kommun, 1987
2. Bedömning av naturvärdena på Björka övningsfält samt förslag till bevarande av dess biologiska mångfald, Basinventering, Rapport, 20090827, Naturvårdskonsult Gerell
3. Artportalen, ArtDatabanken, SLU

BETESMARK SYDOST OM LUNDHEM

Området utgörs av en hedartad naturbetesmark med enstaka tallar på sandigt underlag. Fältskiktet består av torrängsarter som t.ex. borsttåtel, rödven, ljung, bergsyra, styvmorsviol, fältmalört och hedblomster. Här och var breder lavar (*Cladonia* spp.) ut sig över den sandiga och torra marken.

Betesmarken hyser flera rödlistade arter knutna till spillning, varav skoveldyngbaggen är den mest hotade (EN). Dyngbaggarna har minskat starkt under senare decennier till följd av en ökad användning av avmaskningsmedel.

Klass: 1

Kriterier: NZBK

Motiv: Flora, fauna, odlingslandskap

Area: 6,7 ha

Nuvarande skydd: –

Rödlistade arter:

Skalbaggar: Skoveldyngbagge *Aphodius coenosus*¹ (VU), guldkortvinge *Dinothenarus pubescens*¹ (VU), likgul dyngbagge *Aphodius luridus*¹ (VU), hårdyngbagge *Aphodius scrofa*¹ (VU), krokhorn-dyvel *Onthophagus fracticornis*¹ (NT), mindre horn-dyvel *Onthophagus similis*¹ (NT), smal frölöpare *Harpalus anxius*¹ (NT)

Önskvärd skötsel:

Fortsatt bete.

Hot:

Upphörd hävd eller svagt betestryck.

Källor:

1. Artportalen, ArtDatabanken, SLU

LÖVSKOGAR VID SNAVEN

Området består förutom av en tallplantering av tre vegetationstyper, en ekhage, en igenväxande torrbetes-mark samt en lövskog i branten mot Björkaån. Ekhagen omfattar ett stort antal ekar med inslag av bok som är äldre än 100 år. I de många håligheterna finns hålhäckare som stare, svartvit flugsnappare och rödstjart. Ekhagen betas för närvarande av får. Väster om ekhagen längs ån växer huvudsakligen gammal bok.

Inom området finns yngkelonier av större brunfladdermus, trollpipistrell och dvärgpipistrell. Den igenväxande torrmarken har ett fåltskikt av fårsvingel med inslag av knippfryle, backtrift och mandelblomma. Öster om betesmarken löper längs branten mot ån en strandlövskog med delvis mycket gamla bokar och med mycken död ved. På träden finns sällsynta svampar och lavar.

Lavar: Stiftsklotterlav *Opegrapha vermicellifera*² (VU), bokvårtlav *Pyrenula nitida*² (NT)
Skalbaggar: Skoveldyngbagge *Aphodius coenosus* (VU), vårtordyvel *Trypocopris vernalis* (NT), mindre horndyvel *Onthophagus similis* (NT), barkrödlock *Ampedus cinnabarinus*⁴ (NT)

Önskvärd skötsel:

Spara alla gamla träd och öka mängden död ved.

Hot:

Generationsglapp i förekomst av sk. "evighetssträd".

Källor:

1. Natur i Sjöbo kommun, 1987
2. Skogsvårdsstyrelsens nyckelbiotopsinventering nr 47, 48 och 49
3. Skogens pärlor. Skogsstyrelsen
4. Artportalen, ArtDatabanken, SLU
5. Länsstyrelsens WebbGIS

Klass: 1

Kriterier: NBZ

Motiv: Flora, fauna, naturtyp

Area: 20 ha

Nuvarande skydd: Delvis inom strandskyddsområde. Inom området finns en biotopskyddsytta och nyckelbiotoper.

Rödlistade arter:

Kärlväxter: Skogsalm *Ulmus glabra* (VU)

Svampar: Oxtungssvamp *Fistulina hepatica*² (NT), korallticka *Grifola frondosa*² (NT)

BLANDLÖVSKOG VÄSTER OM OMMAMÖLLA

Längs sluttningen utefter Björkaåns södra strand växer en blandlövskog med ett delvis mycket tätt buskskikt, som består bl.a. av hassel, hägg och uppslag av avenbok.. Fältskiktet är mycket artrikt. Här växer bl.a. bokarv, lundarv, storrams, vippärt, vårärt och trolldruva. Bland mossorna kan nämnas platt fjädermossa, grov fjädermossa samt olika porellor (*Porella* spp.). Här finns också en mycket artrik svampflora med bl.a. oxtungssvamp, rutbläcksvamp och jordstjärnor (*Geastrum* spp.). Bland lavar kan nämnas bokvårtlav.

Inom området har den tjockskaliga målarmusslan påträffats.

I branten mot ån häckar kungsfiskare.

Klass: 1

Kriterier: NBZ

Motiv: Flora, fanua

Area: 4,0 ha

Nuvarande skydd: Biotopskydd. Nyckelbiotop. Inom strandskyddsområde.

Rödlistade arter:

Kärlväxter: Ask *Fraxinus excelsior* (VU), bokarv *Stellaria neglecta* (VU)

Svampar: Oxtungssvamp *Fistulina hepatica*² (NT)

Lavar: Bokvårtlav *Pyrenula nitida*² (NT)

Fåglar: Kungsfiskare *Alcedo atthis*³ (VU)

Blötdjur: Tjockskalig målarmussla *Unio crassus*³ (EN)

Önskvärd skötsel:

Fri utveckling.

Hot:

Avverkning av lövträd.

Källor:

1. Natur i Sjöbo kommun 1987
2. Skogsvårdsstyrelsens nyckelbiotopsinventering nr 45 och 46
3. Nationell och regional miljöövervakning, Länsstyrelsen Skåne, 2014
4. Länsstyrelsens WebbGIS

DAMMAR SYDOST OM VRESSEL

Området innesluter tre våtmarker, omgivna av kulturbete. Våtmarkerna är f.n. enda tillhålllet i kommunen för den utrotningshotade standpad-dan. Den västra våtmarken ligger i nära anslutning till Björkaån. Ve-getationen består av bl.a. vass, svalting, bäckmärke och gäddnate. Mittendammen, som är ett permanent vatten, domineras av vass, kärrkavle, manna-gräs och igelknopp. I den östra våtmarken utgör vegeta-tionen av knappsäv, ältranunkel, kärrkavle, mannagräs och gul svärdsilja.

Tofsvipa och gräsand häckar i området. Steglits utnytt-jar området för näringssök.

Klass: 1

Kriterier: NZ

Motiv: Fauna

Area: 16 ha

Nuvarande skydd: Inom strand-skyddsområde.

Rödlistade arter:

Groddjur: Strandpadda *Epidalea calamita*1 (VU)

Önskvärd skötsel:

Fortsatt bete.

Hot:

Dränering och uttorkning som-martid av våtmarkerna.

Källor:

1. Artportalen, ArtDatabanken, SLU
2. Länsstyrelsens WebbGIS

ÅSUMSÅNS DALGÅNG MELLAN OMMA- MÖLLA OCH LILLÅS

Åsumsån har sannolikt redan på medeltiden utnyttjats som kraftkälla för kvarndrift. I Södra Åsum finns ruiner av en äldre kvarn med anslutande dämme, en bevarad och restaurerad kvarn från 1800-talet med tillhörande dämme och en mycket lång kvarnränna. Här finns också en av länets största och äldsta stenvalvsbroar (1740-tal).

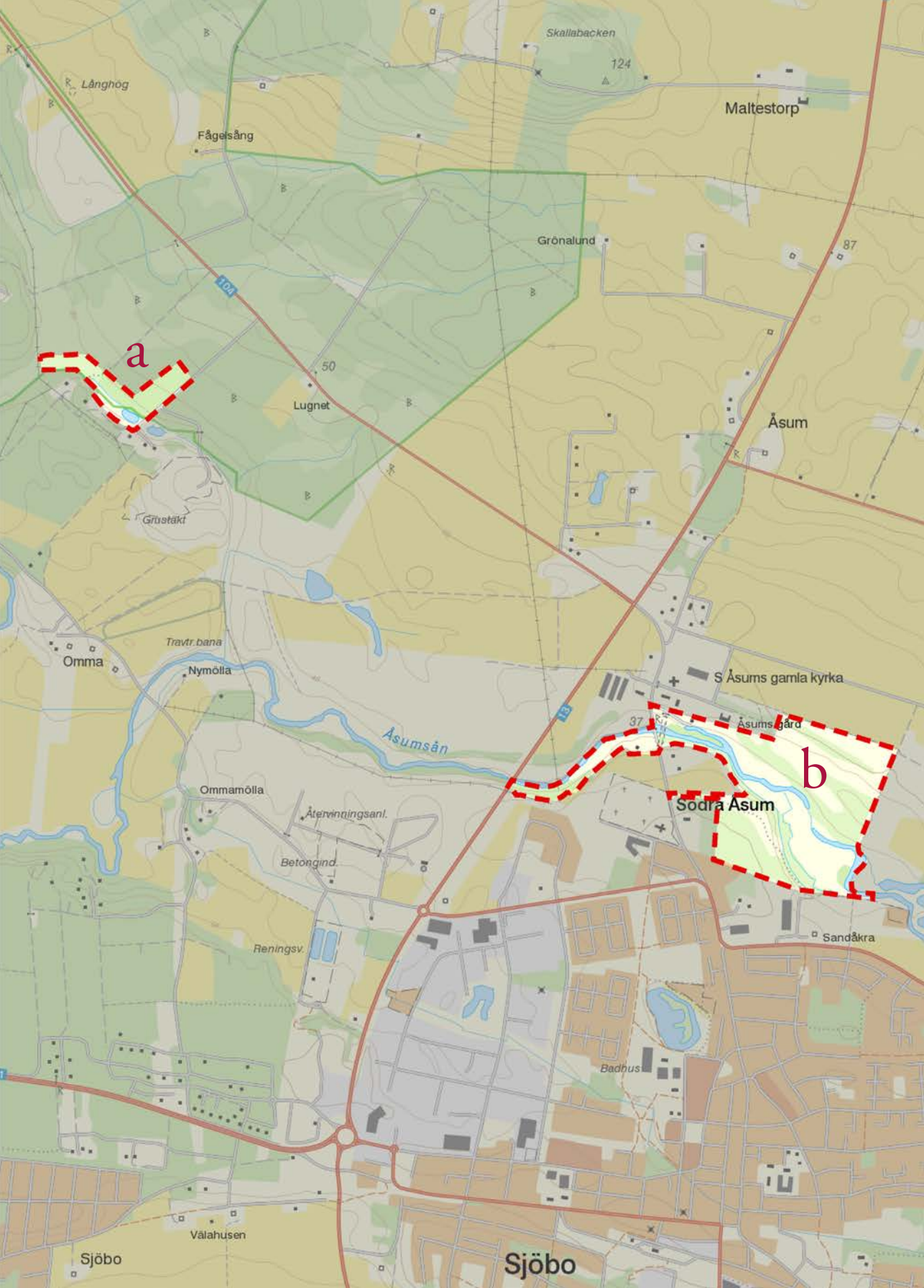
Åsumsån rinner i en bred dalgång, där markerna tidigare utnyttjades för bete och slätter. Idag är merparten av dem igenväxningsmarker eller planterade med skog. Längs ån finns här och var små bestånd av äldre ekar och bokar (nyckelbiotoper), som är av stort värde för vedinsekter.

Area: 198 ha

Nuvarande skydd: Område delvis inom strandskydd. Område delvis inom riksintresse för kulturmiljövården.

Källor:

1. Sjöbo översiktsplan 1992
2. Bevarandeprogram för natur- och kulturmiljövården i odlingslandskapet 1992
3. Naturvårdsprogram för Malmöhus län 1995
4. Skogsvårdsstyrelsens nyckelbiotopsinventering (se delomr.)
5. Länsstyrelsens WebbGIS

a

b

LÖVSKOG NORR OM OMMA

Lövskogen växer i anslutning till en bäck som är ett biflöde till Björkaån. På den torrare delen av området dominerar bok och lind medan asken tar över ju närmare bäcken man kommer. Längs den gamla banvallen växer flera gamla ekar. Hagtorn, hassel samt uppslag av lind och ask bildar buskskiktet. Fältskiktet har lundkaraktär med bl.a. skogsbingel, sårläka, tandrot, storrams, kransrams, skogsstarr, skogsvicker, ramslök och Sankt Pers nycklar. I kärr intill bäcken växer svärdsilja, kåltistel, smörbollar och majnycklar.

Fågelfaunan representeras bl.a. nötkråka, stenknäck, gransångare och ormvråk.

Klass: 1

Kriterier: NBZK

Motiv: Fauna, flora, naturtyp

Area: 6,2 ha

Nuvarande skydd: Nyckelbiotop

Rödlistade arter:

Kärlväxter: Ask *Fraxinus excelsior* (VU), majnycklar *Dactylorhiza majalis* (NT)

Önskvärd skötsel:

Naturvårdsinriktad lövskogsskötsel, bl.a. genom att spara gamla lövträd.

Hot:

Intensiv skogsskötsel.

Källor:

1. Natur i Sjöbo kommun, 1987
2. Skogsvårdsstyrelsens nyckelbiotopsinventering nr 61

HAGMARKER VID ÅSUMS GÅRD

Åsumsån med närmaste omgivning utgör ett vackert landskapsparti. Södra Åsums välbevarade gamla kyrka, ån och de till kvarnen knutna anläggningarna samt den gamla stenvalvsbron utgör en unik miljö som är av riksintresse för kulturmiljövården.

Hagmarkerna kring Åsums Gård utmärks av den stora förekomsten av gamla träd. Särskilt omfattande är de i hagmarken söder om gården, benämnd Stenänga. Trädsiktet består här av äldre ekar och bokar, på fukti-gare delar av klibbal och ask. Busksiktet, som delvis är ganska tätt, utgörs av hassel, hagtorn och hägg. Floran är lundartad och innefattar bl.a. lundgröe, skogsbingel och blekbalsamin. Hagmarken betas f.n. av hästar.

Det stora antalet gamla träd inom området utgör en potential för vedinsekter men kunskaper om denna fauna saknas. Här har dock exoxen³ observerats.

En inventering av fladdermusfaunan inom området visade på ett stort antal arter, bl.a. den akut hotade sydpipistrellen och den starkt hotade barbastellen. Totalt registrerades 8 arter.

I Åsumsån finns den tjockskaliga målarmusslan och en lokal stam av öring, den s.k. björkaöringen.

Längs ån går en omtyckt promenadstig, som utnyttjas flitigt.

Klass: 1

Kriterier: NKZR

Motiv: Odlingslandskap, fauna, flora, rörligt friluftsliv

Area: 43 ha

Nuvarande skydd: Område av riksintresse för kulturmiljövården. Delvis inom strandskyddsområde.

Rödlistade arter:

Kärlväxter: Ask *Fraxinus excelsior* (VU), skogsalm *Ulmus glabra* (VU), buskvicker *Vicia dumetorum*³ (VU), bokarv *Stellaria neglecta* (VU), hålnunneört *Corydalis cava*³ (NT)

Svampar: Korallticka *Grifola frondosa*² (NT)

Däggdjur: Sydpipistrell *Pipistrellus pipistrellus*⁴ (CR), barbastell *Barbastella barbastellus*⁴ (EN)

Fåglar: Kungsfiskare *Alcedo atthis*³ (VU), mindre hackspett *Dendrocopos minor*³ (NT)

Fjärilar: Rödfläckig blåvinge *Aricia agestis*³ (NT), mindre blåvinge *Cupido minimus*³ (NT)

Blötdjur: Tjockskalig målarmussla *Unio crassus*⁵ (EN)

Önskvärd skötsel:

Fortsatt bete samt gallring av buskskiktet, frihuggning av ekar.

Hot:

Upphörd hävd.

Källor:

1. Natur i Sjöbo kommun 1987
2. Skogsvårdsstyrelsens nyckelbiotopsinventering nr 54, 55, 56 och 57
3. Artportalen, ArtDatabanken, SLU
4. Rune Gerell och Karin Gerell Lundberg, opub. data
5. Länsstyrelsens WebbGIS
6. Länsstyrelsen i Skåne. Nationell och regional miljöövervakning 2014. Marie Eriksson

TOLÅNGAÅNS DALGÅNG MED OMGIVNINGAR

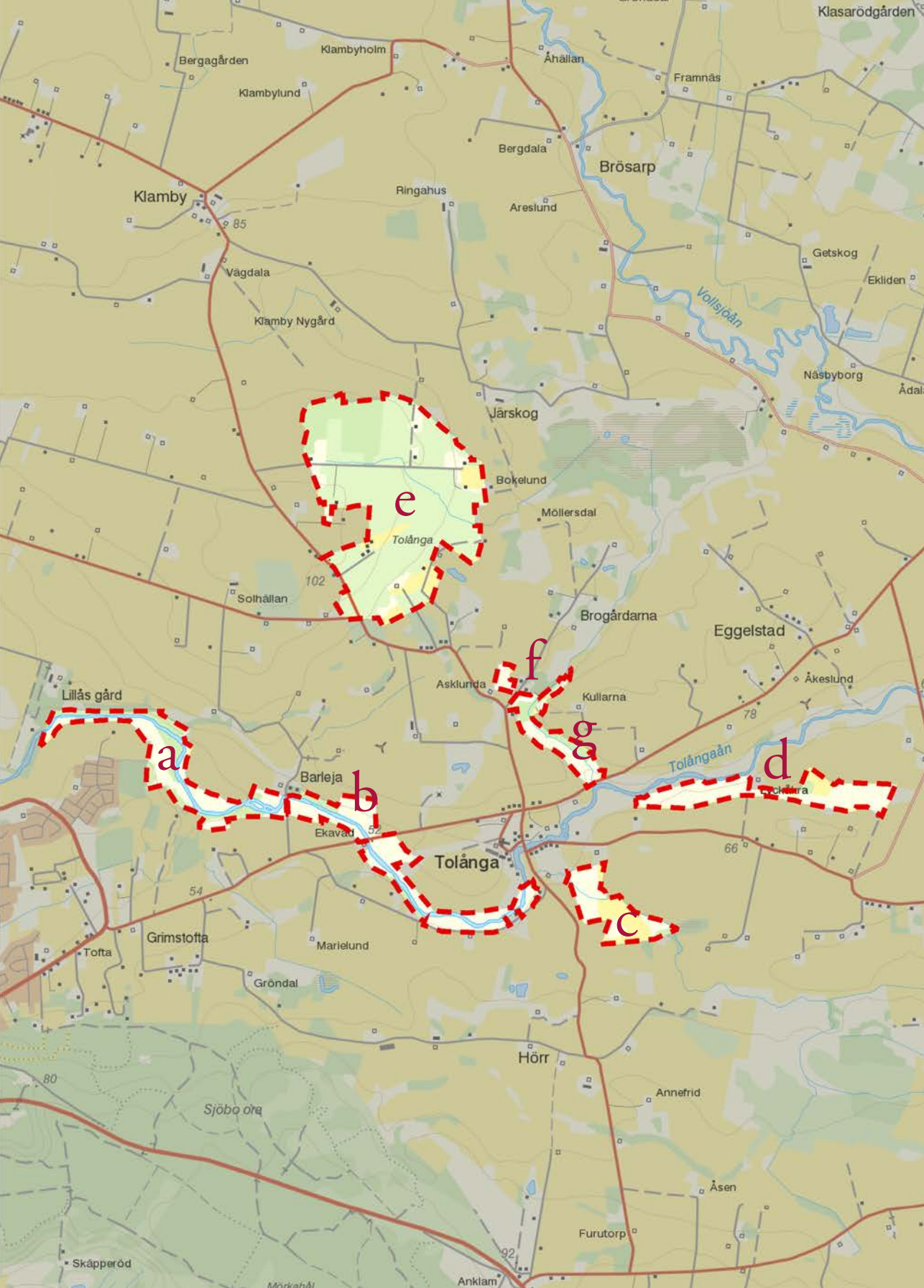
Tolångaån slingrar sig fram i en vacker dalgång i ett småkuperat jordbrukslandskap mellan Lillås och Eggelstad. I området, som är av stort värde för landskapsbilden, finns fortfarande en del naturbetesmarker. Markerna är annars överlag gödselpåverkade. Ån är på sina ställen kraftigt nedskuren. Slänterna hyser både kärr och torrmarker. I omgivningarna finns omfattande f.d. hagmarker som vuxit igen och idag bildar bokskogar. De kulturhistoriska spåren i området utgörs främst av stenmurar, sildiken, hålvägar, kvarnrest, linbastun och en stenvalvsbro.

Area: 777 ha

Nuvarande skydd: Område delvis inom strandskydd.

Källor:

1. Översiktsplan för Sjöbo kommun 1992
2. Bevarandeprogram för natur- och kulturmiljövärden i odlingslandskapet 1992
3. Naturvårdsprogram för Malmöhus län 1995
4. Nationell bevarandeplan för odlingslandskapet 1997
5. Skogsvårdsstyrelsens nyckelbiotopsinventering (se delomr.)
6. Länsstyrelsens WebbGIS

HAGMARK VÄSTER BARLEJA

Området omfattar Tolångaån med intilliggande marker från Lillås till Barleja. Längs ån, som kantas av klibbal och ask, löper delvis starkt igenvuxna marker, tidigare betesmarker. Buskskiktet utgörs av bl.a. hassel, hägg och rundhagtorn. På den halvöppna, friska betesmarken växer bl.a. lundelm, hässelklocka, bokarv, kustdagglåpa, majnycklar, Sankt Pers nycklar samt enstaka Jungfru Marie nycklar. Längs ån dominerar rosendunört, pestskräp och hampflockel. På torrare marker kan man finna jordtistel, gulmåra och prästkrage.

Inom området har den tjockskaliga målarmusslan påträffats.

Inom området häckar bl.a. röd glada.

Klass: 1

Kriterier: NKB

Motiv: Flora, odlingslandskap

Area: 28 ha

Nuvarande skydd: Delvis inom strandskyddsområde.

Rödlistade arter:

Kärlväxter: Ask *Fraxinus excelsior* (VU), kustdagglåpa *Alchemilla xanthochlora* (VU), bokarv *Stellaria neglecta* (VU), majnycklar *Dactylorhiza majalis* (NT)
Blötdjur: Tjockskalig målarmussla *Unio crassus*⁴ (EN)

Önskvärd skötsel:

Återupptaget bete inom de delar där igenväxningen inte gått alltför långt.

Hot:

Fortsatt igenväxning.

Källor:

1. Natur i Sjöbo kommun, 1987
2. Skogsvårdsstyrelsens nyckelbiotopsinventering nr 53
3. Länsstyrelsens WebbGIS
4. Nationell och regional miljöövervakning, Länsstyrelsen Skåne, 2014

BETESMARKER LÄNGS TOLÅNGAÅN

Dalgången utefter Tolångaån mellan Barleja och Tolånga är mycket vacker. Merparten av markerna utgörs av betesmarker, som är mer eller mindre gödslade. En naturbetesmark finns dock öster om Marielund på södra sidan av ån. Betesmarken sluttar kraftigt ned mot ån. En källåder med kalkhaltigt vatten har här skapat ett backkärr³. Intill kärret växer en del klibbal. I kärret dominerar ängsbräsma, bäckbräsma, kabbleka, småvänderot, humleblomster och kärrfibbla. Här och var växer enstaka majnycklar och kärrjohannesört. Marken ovan kärret övergår successivt i en torrbacke med mandelblom och backtimjan.

Vid Ekavad finns en torrbacke, där det växer den starkt hotade backsiljan och vanlig backsippa.

Klass: 1

Kriterier: NBZKL

Motiv: Flora, fauna, odlingslandskap, landskapsupplevelse

Area: 28 ha

Nuvarande skydd: Inom strandskyddsområde.

Rödlistade arter:

Kärlväxter: Backsilja *Peucedanum oreoselinum* (EN), vanlig backsippa *Pulsatilla vulgaris ssp. vulgaris* (VU), kärrjohannesört *Hypericum tetrapterum* (NT), majnycklar *Dactylorhiza majalis* (NT)

Mossor: Forsmossa *Cinclidotus fontinaloides*⁴ (NT)

Blötdjur: Tjockskalig målarmussla *Unio crassus*⁴ (EN)

Önskvärd skötsel:

Fortsatt beteshävd och röjning av uppslag från al och slån.

Hot:

Upphörd beteshävd och gödsling.

Källor:

1. Natur i Sjöbo kommun, 1987
2. Ängs- och betesmarksinventeringen, 2002-2004, (TUVA), Jordbruksverket
3. Bager, H. & A. Persson, 2009, Skånes Rikkärr, Länsstyrelsen Skåne, 2009:41
4. Artportalen, ArtDatabanken, SLU
5. Länsstyrelsens WebbGIS

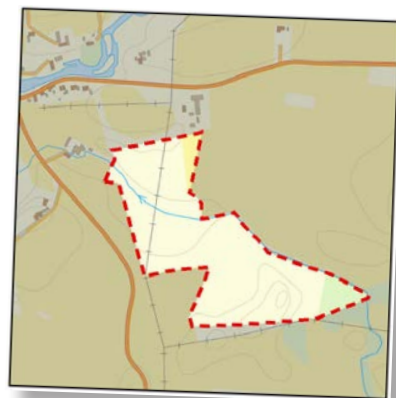

RIKKÄRR SYDOST OM TOLÅNGA

I ett ålderdomligt odlingslandskap sydost om Tolånga by bildar ett kalkhaltigt källflöde ett rikkärr (nr 112)2. Kärrret, som förbisetts i tidigare inventeringar, uppvisar en utomordentligt rik flora. Kärrret omfattar en yta av ca 200 m². I den centrala delen med klarvatten växer bl.a. kråklöver, vattenmåra, svalting, ryltåg, mannagräs, gräsull, bunkestarr, och kabbleka. I det omkringliggande området träffar man på bl.a. majviva, kärrsälting, darrgräs, vildlin, tätört, majnycklar, ängsnycklar, loppstarr, trindstarr, nålstarr och näbbstarr.

Öster om detta kärr finns ytterligare en fuktig betesmark, som är mindre artrik. Även här växer majnycklar men också kärrjohannesört. I den nordvästra delen av området blir betesmarken mera stenbunden. Här växer bl.a. ängsskära och jord-tistel.

Stora delar av området är omgivet och genomdraget av vackra stengärdsgårdar. Fågelfaunan representeras bl.a. av sånglärka, ängpiplärka, stenskvätta och rapphöna. Bland dagfjärilar noterades bl.a. sotnätfjäril och brunfläckig pärlemorfjäril.

Klass: 1

Kriterier: NBZK

Motiv: Flora, fauna, odlingslandskap

Area: 15 ha

Nuvarande skydd: –

Rödlistade arter:

Kärlväxter: Kärrjohannesört *Hypericum tetrapterum* (NT), majnycklar *Dactylorhiza majalis* (NT), ängsskära *Serratula tinctoria* (NT), loppstarr *Carex pulicaris* (NT)

Fåglar: Rapphöna *Perdix perdix* (NT), sånglärka *Alauda arvensis* (NT)

Fjärilar: Sotnätfjäril *Melitaea diamina* (NT)

Önskvärd skötsel:

Fortsatt beteshävd.

Hot:

Upphörd hävd, dikning och konstgödning.

Källor:

1. Natur i Sjöbo kommun, 1987
2. Bager, H. & A. Persson, 2009, Skånes Rikkärr, Länsstyrelsen Skåne, 2009:41

NATURBETES- MARKER VID LYCKÅKRA ÖSTER OM TOLÅNGA

Området, som har en ålderdomlig prägel, utgörs av fuktiga naturbetesmarker. De är kraftigt stenbundna och tuviga samt omgivna av stengårdsgårdar. Buskskiktet består av strödda buskar av hagtorn, slån och nyon. Fältskiktet domineras på de fuktigare delarna av älggräs, ängsbräsma, ältranunkel, kabbleka, småvänderot och humleblomster. På de torrare partierna finner man bl.a. brudbröd och ängsdaggkåpa.

I området häckar bl.a. stenskvätta.

Klass: 1

Kriterier: NKBZ

Motiv: Odlingslandskap, flora

Area: 21 ha

Nuvarande skydd: Delvis strandskydd.

Rödlistade arter:

Kärlväxter: Ask *Fraxinus excelsior* (VU), ängsskära *Serratula tinctoria* (NT), majnycklar *Dactylorhiza majalis* (NT), rödlånke *Lythrum portula* (NT)

Önskvärd skötsel:

Ökat betestryck.

Hot:

Upphörd beteshävd och gödsling.

Källor:

1. Natur i Sjöbo kommun, 1987
2. Länsstyrelsens WebbGIS

BLANDLÖVSKOG (TOLÅNGA ÄNGAR) NORDVÄST BROGÅRDARNA

Namnet Tolånga ängar antyder att här har en gång funnit omfattande slättermarker på de fuktigare delarna. Kvar finns de omfattande stenmurarna. Idag täcks området av en medelålders bokskog med inslag av ask längs bäckarna. Här och var träffar man på enstaka äldre ekar. Buskskiktet består bl.a. av bokuppslag, hägg, avenbok och hassel.. Floran är lundartad och består bl.a. av lundgröe, lundslok, hässlebrodd, gulplister, myska, tandrot, ramslök och rödblåra. Längs bäckarna växer bäckbräsmå, stor häxört och skärmstarr.

Klass: 1

Kriterier: NK

Motiv: Odlingsskapslandskap

Area: 112 ha

Nuvarande skydd: –

Rödlistade arter:

Kärlväxter: Ask *Fraxinus excelsior* (VU), skogsalm *Ulmus glabra* (VU)

Önskvärd skötsel:

Naturvårdsinriktad lövskogsskötsel där man sparar enstaka gamla träd.

Hot:

Intensiv skogsskötsel med risk för körskadorna.

Källor:

1. Natur i Sjöbo kommun, 1987
2. Skogsvårdsstyrelsens nyckelbiotopsinventering nr 71 och 72
3. Länsstyrelsens WebbGIS

BETESMARK VID BROGÅRDARNA

Den öppna betesmarken är omgiven av stenmurar och kraftigt stenbunden. Endast några ekar, enar och hagtorn utgör den högre vegetationen. På den torra-friska delen av betesmarken växer bl.a. mandelblom, gökärt, knölsmörlomma och teveronika. I en vattensamling i den östra delen av betesmarken finns vattenblink, ängsbräsma, bäcknate, flaskstarr och hirsstarr.

Klass: 3

Kriterier: NK

Motiv: Flora, odlingslandskap

Area: 1,6 ha

Nuvarande skydd: –

Rödlistade arter: –

Önskvärd skötsel:

Fortsatt bete.

Hot:

Upphört bete.

Källor:

1. Ängs- och betesmarksinventeringen 2002-2004 (TUVA), Jordbruksverket